

Universitätsbibliothek Wuppertal

Iulianu Autokratoros Ta Sōzomena, Kai Tu En Agiois Kyrillu Archiepiskopu Alexandreias Pros Ta Tu En Atheois Iulianu Logoi Dekα

Julian <Römisches Reich, Kaiser>

Lipsiae, Anno MDCXCVI.

Oratio IV.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1694](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1694)

πρῶτα παρῆγον μάρτυρα. εἰ δὲ οὐ καὶ ἄλλοι τὴν ἐμὴν εὐγνωμοσύνην ζηλοῦν ἐπιχειρήσειαν, πολλὰς ἔχει τε ἤδη, καὶ ἔξει τὰς ἐπαύτας.

Extant officia, in testimonium adduxi. Postremo si cæteris quoque grati in illam animi mei imitari placuerit exemplum; laudatores habet ea jam plurimos, & deinceps habitura videtur.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΗΛΙΟΝ,
ΠΡΟΣ ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΝ.

JULIANI IMP. IN REGEM SOLEM, AD SALVSTIUM.

ΛΟΓΟΣ Δ.

B

ORATIO IV.

ΠΡΟΣΗΚΕΙΝ ὑπολαμ-
βάνω τῶ λόγῳ τῶδε μά-
λισα μὲν ἀπασιν,

— ὄσατε γαῖαν ἐπιπνεῖσθε
πνεῖς τε καὶ ἔρπει

VM hanc universe congruere
omnibus orationem arbitror,

quæ terram spirant, reptantque
per omnem,

Οδυσσ. v. 130.

Voss. μετεπιληφέναι

deest in Voss. MSS.

καὶ τὸ εἶναι, καὶ λογικῆς ψυχῆς, καὶ νῦν μετεπιληφέναι. ἔχῃ τις τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐμαυτῶ. καὶ γὰρ εἰμι βασιλέως ὀπαδὸς ἡλίου. τὰς τῶν ἔχων μὲν οἴκοι παρ' ἐμαυτῶ τὰς πίσεις ἀκριβεσέρας. ὁ δὲ μοι θεμὶς εἰπεῖν καὶ ἀνεμέσηλον ἐντέτηκέ μοι δεινὸς ἐκ παιδῶν τ' ἀγῶν τῶ θεῶ πρόβ. καὶ πρὸς τὸ φῶς ἔτω δὴ τὸ αἰθέριον ἐκ παιδαρίε κομιδῆ τὴν διάνοιαν ἐξισάμην. ὡς τε εἶς αὐτὸν μόνον ἀτενὲς ὄραν ἐπεθύμην. ἀλλὰ καὶ εἰ ποτε νύκτωρ ἀνεφέλθῃ, καὶ καθαρὰς αἰθέρας ἔσσης προέλθοιμι, πάντα ἀθρώως ἀφείς, τοῖς ἑρανοῖσι προσείχον καλλεσι γιέτι ξυμῆς ἔδεν εἰ τις λέγοι τι πρὸς με, ἔτε αὐτὸς ἐμαυτῶ, ὅ, τι πράττοιμι προσέχων. ἐδόκην τε περιεργότερον ἔχην πρὸς αὐτὰ, καὶ πολυπράγμων τις εἶναι. καὶ μετὶς ἤδη ἀσέμαλιν ὑπέλαβεν

quibus & esse, & ratione ac mente præditam animam habere concessum est: tum mihi præ cæteris convenire statuo. Etenim regis ego sum Solis affectator & famulus. Cujus apud me domestica & ad fidem certissima illa quidem argumenta suppetunt; ex his vero, quod citra religionem fas sit dicere, unum est ejusmodi. Mirum me quoddam, & a prima insitum ætate, solarium radiorum desiderium tenet. Itaque quoties in ætherium illum splendorem conjiciebam oculos puer, rapi extra se percussus mens & attonita solebat; atque adæo non illum tantum defixis intueri oculis optabam, sed etiam noctu, si quando sereno puroque cælo foras progrederer, cæteris omisiss omnibus, solas in cælestes pulcritudines intentus hærebam: ut neque, si mihi quippiam ab alio diceretur, animadverterem, neque quid rerum agerem ipsemet attenderem. Igitur & in illis contemplandis nimium studii ponere, & curiosus quidam esse videbar: ut me divinandi

vinandi ex astris peritum, quamvis adhuc imberbem, non nemo suspicaretur. Atqui neque dum liber ejusmodi meas in manus pervenerat: neque quid rei istud esset omnino cognoveram. Sed quid ista commemoro, cum afferre majora possim; si id unum recenseam, quemadmodum de Diis tunc ego sentirem? Ac superiores quidem illæ tenebræ perpetua oblivione conterantur. Quod autem lux ipsa cœlestis, undiquaque mihi circumfula, ad sui me contemplationem incitarit & erexerit: adeo ut contrarium, ac totius universi, Lunæ cursum esse per memet observarem, antequam in ullum eorum, qui de talibus philosophantur, inciderem: ex iis indiciis, quæ paulo ante memoravi, persuaderi potest. Equidem hominis illius felicitatem admiror, cui divinitus hoc tributum fuerit, ut e sacro ac prophético semine compactum corpus assumens, sapientiæ thesauros aperiret. Sed nec illam, quam ejusdem beneficio numinis adeptus sum, sortem conditionemque parvi facio; quod ex eo genere, penes quod terrarum dominatus atque imperium est, temporibus nostris ortum acceperim. Mea porro sententia est; si quid sapientibus viris credimus; communem, ut univérse dicam, hominum omnium parentem esse Solem. Hoc enim merito dici solet: Homo & Sol hominem generant. Animas vero non a seipso solo, sed a Diis quoque cæteris, idem ille spargit in terras: qui quem demum propagentur in finem, vitæ genere, quod confectantur, ostendunt. Ac præclare quidem cum illo agitur, cui id obtigerit, ut a tertia usque progenie, ac longa retro avorum serie, istius Dei famulatu esset addictus. Sed neque contemnendum illud est, si quis ejusdem se Dei natura esse servum agnoscens, solus ex omnibus, vel cum paucis, ejus se domini obsequio tradiderit.

Age itaque, festum illius, quod regia civitas anniversariis sacrificiis illustrius facit, celebremus quomodo possumus. Enimvero quam difficile sit sentio, vel hoc unum de ipso mente concipere, quantus sit minime apprensus ille Sol, si ex eo, qui conspicuus est, con-

A ἄρτι γενεήτην. καὶ τοι νῆ τὰς θεὰς οὐ ποτε τοιαύτη βίβλος εἰς ἐμὰς ἀφίκτο χεῖρας· ἔτε ἠπισάμην ὅ, τί ποτέ ἐστι τὸ χεῖμα πώποτε. Ἄλλὰ τί ταῦτα ἐγὼ φημι, μείζων ἔχων εἰπεῖν, εἰ φράσαιμι ὅπως ἐφρόνεν τὰ τῆλικαῦτα περὶ θεῶν, λήθη ἢ ἔσω ἔσσιότῃς ἐκεῖν. τὸ δὲ ὅτι *Christianismi* μετὸ ἔθρανιον πάντῃ περιήσθησε φῶς, ἠγειρέτε καὶ παρωξύνετε ἐπὶ τὴν θεάν ὡς ἐῆδη καὶ τῆς σελήνης τὴν ἐναυλίαν πρὸς τὸ πᾶν αὐτὸς ἀπ' ἐμαυτῶ κίνησιν" συν- *Voss. ζυνεῖον Voss. ζυνηυκάω*

B εἶδον, ἔδενί πω" σωτυχῶν τῶν τοιαῦτα φιλοσοφῶντων· ἔσω μοι τὰ ῥηθέντα σημεῖα. Ζηλωτὴν μὲν ἐν ἐγωγετῆς εὐποτησίας καὶ εἰ τῶ τὸ σῶμα παρέσχε θεὸς ἐξ ἱερῶ, καὶ προφητικῶ συμπαγὲν σπέρματι ἀναλαβόντι, σοφίας ἀνοῖξαι θεσσαυρῶ. ἐκ ἀτιμάζω δὲ ταύτην, ἥς ἠξιώθη αὐτὸς παρὰ τῶ θεῶ τῶδε, μερί- *Sol* δ' ἐν τῶ κρατῶντι, καὶ βασιλεύοντι τῆς γῆς γένει τοῖς καὶ ἐμαυτὸν χρόνοις γενόμεν· ἀλλ' ἠγῶμαι κοινότερον μὲν, *χε. καινό. τερον*

C εἴπερ χεῖμα πείθεσθαι τοῖς σοφοῖς, ἀπάντων ἀνθρώπων εἶναι τῶτον κοινὸν πατέρα. λέγεσθαι γὰρ ὁρθῶς· ἀνθρωπῶ ἀνθρώπου γεννᾶ, καὶ ἥλιος. ψυχὰς δὲ ἐκ ἀφ' ἐαυτῶ μόνον; ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων θεῶν σπείρει ψεῖς γῆν· ἐφ' ὅ, τι ἢ χεῖμα, δηλῶσω αὐτὰ τοῖς βίοις, ἔς ἡρωαίρῃντα. κάλλιστον μὲν ἐν εἰ τῶ σωτηνέχθῃ καὶ πρὸς τειγνοίας ἀπὸ πολλῶν πάνυ προπατόρων ἐφεξῆς πρὸ θεῶ δαλεῦσαι· μεμπτὸν δὲ ἔδὲ ὅς τις *Arist. 1. 151. cap. 2. lib. 2. de Natura.*

D ἐπεγνωκῶς ἐαυτὸν τῶ θεῶ τῶδε θεράποντα φύσει, μόνον ἐξ ἀπάντων, ἢ σὺν ὀλίγοις, αὐτὸν ἐπιδίδωσι τῆ θεραπεία τῶ δεσπότη.

Φέρε ἐν, ὅπως οἰοίτε ὦμεν, ὑμνήσωμεν αὐτῶ τὴν ἐορτήν· ἢ ἡ βασιλεύσα πόλις ἐπετησίαις ἀγάλλει θυσίαις. Ἔστι μὲν ἐν εὐοῖδα χαλεπὸν καὶ τὸ συν- *Voss. ζυνεῖται* εἶναι περὶ αὐτῶ μόνον, ὅποσος τις ἐσὶν ὁ ἀφανῆς ἐν τῶ φανερῶ λογισαμένω.

R ij Φράσαι

Φράσαι ἴσως ἀδύατον, εἰ καὶ τῆς ἀξί-
 ας ἔλαττον ἐβλήσειέ τις. ἐφικέσθαι
 μὲν γὰρ ἔπρος ἀξίαν, εὖ οἶδα ὅτι τῶν
 ἀπάντων " εἰδὲς ἂν δύναιτο τῶ με-
 τείξ δὲ μὴ διαμαρτεῖν, ἐν τοῖς ἐπαίνοις
 τὸ κεφάλαιόν ἐστι τῆς ἀνθρωπίνης ἐν τῷ
 δύναισθαι φράζειν δυνάμεως. ἀλλ' ἔμοι-
 γε τῶ παρασαίη βοηθός ὁ, τε λόγι-
 ἔρμης, " σὺν ταῖς Μῆσαις ὅτε Μυση-
 γέτης Ἀπόλλων. ἐπεὶ καὶ αὐτῷ προσή-
 κει τῶν λόγων καὶ δοῖεν τε εἰπεῖν ὅποσα
 τοῖς θεοῖς φίλα λέγεσθαι τε καὶ πιεῦ-
 εσθαι περὶ αὐτῶν. Τίς ἔνὸ τρέπῳ ἔσαι
 τῶν ἐπαίνων; ἢ δηλονότι περὶ τῆς ἐσίας
 αὐτῶ, καὶ ὅθεν προήλθε, καὶ τῶν δυνάμεων,
 καὶ τῆς ἐνεργειῶν διελεθόντες, ὅποσα φα-
 νερα, ὅσα τ' ἀφανῆ; καὶ περὶ τῶν ἀ-
 γαθῶν δόσεως, ἢ κατὰ πάντας ποιεῖται
 τῶς κόσμος; ἢ παύλα πασι ἀπάδοντα
 ποιησόμεθα τῷ θεῷ τὰ ἐγκώμια; ῥη-
 τέον δὲ ἔνθεν.

Ὁ θεὸς ἕτος καὶ πάγκαλος κόσμος
 ἀπ' ἀκρας ἀψίδος ἔρανθ' μέχρι γῆς ἐ-
 σχάτης, ὑπὸ τῆς αὐτῆς συνεχόμενος ἔ-
 θεῶ προνοίας, ἐξ αἰδῆς γέγονεν ἀγεννή-
 τως, ἔς τε τὸ ἐπίλοιπον χρόνον αἰδῆς, ἔχ-
 ὑπ' ἄλλοι τῶ φρεσθ' ἢ προσεχῶς
 μὲν ὑπὸ τῆς πέμπτης σώματι ἔ-
 τὸ κε-
 φάλαιόν ἐστιν ἀκρίβ' ἢ λίαν βαθμῶν ἴσως
 περ δευτέρῳ τῷ νοητῷ κόσμῳ πρεσβυ-
 τέως δὲ ἐτι διὰ τῶν πάντων βασιλέα,
 περὶ ὃν πάντα ἐστίν. Οὐτ' οὐ τοίνυν, εἴτε
 τὸ ἐπέκεινα τῶ νῦ καλεῖν αὐτὸν θεμῆς
 εἴτε ιδέα τῶ ὄντων. ὁ δὲ φημι τὸ νοητὸν

σύμπαν· εἴτε ἐν· ἐπειδὴ πάντων τὸ ἐν
 δοκεῖ ὡς πρεσβύτατον· εἴτε ὁ Πλάτων
 εἰωθεν ὀνομάζειν τὸ ἀγαθόν. αὐτῆ δὲ ἐν
 ἢ μονοειδῆς τῶ ὅλων αἰτία πασι τοῖς ἔσιν
 ἐξηγεμένη κάλλεστε, καὶ τελειότητος,
 ἐνώσεως τε, καὶ δυνάμεως ἀμηχάνη·
 κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ μένισσαν πρωτῆργον

*Horxelius ἀκρίβ' ἢ λίαν Voss.
 ma. vult ἔσθαι ἀκρίβ'
 ἢ λίαν Antiq. 100. secutus p. 27.*

cf. 133

*Voss. τὰ
 γὰρ ὄν.
 αὐτῆ*

*Voss. ἐξερ-
 γημένη
 Voss. τε-
 λειώσιος*

*in forte μέσον ἀδελφῆς οὐσίαν, μέσον ἐκ μέσων τῶν νοερῶν
 νικεῖς φησὶ.
 Confor libellum Caroli
 De misch de Juliano φησὶ ἵσον ἀνέφηνεν ἐξ ἑαυτῶ πάντα ὁμοιον*

A jectura ducatur: idipsum autem eloqui, qui
 etiam infra dignitatem facere istud velit, for-
 tasse nemo poterit. Nam ejus dignitatem
 assequi nullum omnino posse certissime
 scio; sed in laudando mediocritatem tene-
 re, summum esse videtur, quo hominis in
 dicendo facultas pervenire possit. Verum
 adsit in ea re nobis adjutor praeses doctrina-
 rum Mercurius, una cum Musis, ac duce
 Musarum Apolline; quoniam ad hunc ista
 pertinet oratio; mihi que concedant, ut de
 Diis immortalibus ea dicam, quae de ipsis
 usurpari ac credi gratum iisdem acceptum-
 que sit. Quam nos igitur praedicandi ratio-
 nem inibimus? An si de natura illius, & ori-
 gine, deque viribus, & efficientiis, tam ma-
 nifestis quam occultis, agamus; nec non de
 communicatione bonorum, quae in mun-
 dos omnes largiter effundit; ab eo laudum
 genere, quod illi placet, non penitus ab-
 horrebimus? Hinc igitur dicendi sumamus
 exordium.

Divinus iste praecclarusque mundus, qui a
 supremo caeli fornice ad infima terrarum
 usque perpetua & immobili Dei providen-
 tia continetur, ab aeterno citra ullam pro-
 ductionem extitit, & insequenti tempore
 deinceps aeternus erit: nec ab ullo custodi-
 tur alio, quam proxime quidem a quinto
 corpore, cujus summum ac praecipuum est
 solaris radius: secundo deinde veluti gradu,
 ab intelligibili mundo: ac demum ab omni-
 um rege ac moderatore Deo, quem circum
 universa sunt, velut altiore & antiquiore
 causa fovetur. Hic igitur, quem sive id,
 quod ultra mentem sit, appellare fas est; si-
 ve eorum quae sunt ideam ac formam; sive
 potius unum; quoniam antiquissimum om-
 nium videtur unum; sive quod Bonum a
 Platone nominari solet: illud, inquam, sim-
 plex omnium rerum & uniforme principi-
 um, quod omnibus, quae sunt, pulcritudi-
 nis, perfectionis, conjunctionis, & immensa
 virtutis princeps & autor est: secundum pri-
 mariam in sese manentem substantiam, me-
 dium ex mediis intelligentibus & artificibus
 principiis Solem maximum Deum e seipso,
 sibi que

*Abique quam
 admodum divi
 ta loquitur:
 illius boni facti
 proportione qu
 quod in inte
 mente intellig
 stabili esset ad
 Quant
 rationem lux ip
 stabile est, qua
 universus iste, u
 in forma & ideo
 us essentiali ab
 gentia praedito
 pit; eadem inte
 que ab illo Bon
 intelligibilia deri
 gilibus, opinio
 tentiae, perfectio
 cipium, virtute
 nam habet, cont
 Eadem ergo So
 quibus ut prae
 constitutus est; t
 docta sunt & e
 factum arbitror,
 quod Boni form
 tes Deos Boni pr
 bus ex mente om
 Quinetiam tertiu
 splendidus sensib
 quantacumque
 Deos a magno S
 apparentibus aspe
 nax. Quorum e
 gumenta, si quis
 in contemplari
 primis ipsum nomi
 nens, incorpore
 le idipsum quod
 quicquid est tande
 nel dicam, confi
 prima forma e
 neque mistum, ne
 lites emittit. Ita
 tem esse non dix
 qui non durtier*

τινά τῶν κατὰ τὴν ἀφῆν διαφορῶν· ἔκ-
 εν δὲ γεῦσιν, ἔδὲ ὁσμῆν ὄψει ἢ μόνον
 ὑποπίπτει πρὸς ἐνέργειαν ὑπὸ τῆς φωλὸς
 ἢ τοιαύτη φύσις ἀγομένη. τὸ δὲ Φῶς εἰ-
 δὸς ἐστὶ ταύτης, οἷον ὕλης ὑπεσρωμένης,
 καὶ παρεκλεινομένης τοῖς σώμασιν. αὐτὸ
 δὲ τῆς φωλὸς ὄντος ἀσωμάτου, ἀκρότης
 ἀνείητις ἕως περ' ἀνθος, ἀκλίνας. Ἡ μὲν
 ἐν τῇ Φοινίκων δόξα σοφῶν τὰ θεῖα, καὶ
 ἐπισημόνων ἀχραντὸν εἶναι ἐνέργειαν
 αὐτὸ τὸ καθαρὸν νῆ τὴν ἀπαλαχθῆ προῖ-
 σαν ἀυγὴν ἔφη. ἐκ ἀπάδει δὲ ἔδὲ ὁ λό-
 γος· εἶπερ ἀπὸ τοῦ Φῶς ἀσωμάτου εἴ τις
 αὐτὸ μὴδὲ τὴν πηγὴν ὑπολάβῃ σώμα·
 νῆ δὲ ἐνέργειαν ἀχραντὸν εἰς τὴν οἰκείαν
 ἔδραν ἐλλαμπομένην, ἢ τῆς παντὸς ἔρα-
 νῆ τὸ μέσον εἰληχεν ὅθεν ἐπιλάμπου-
 σα, πάσης μὲν εὐτονίας πληροῖτες οὐ-
 ρανίης κύνλης· πάντα δὲ περιλάμπει
 θεῖα καὶ ἀχραντῶ φωλί. Τὰ μὲν τοι ἐν
 τοῖς θεοῖς ἔργα προῖόντα παρ' αὐτῶ με-
 τερίως τε, ἡμῖν ὀλίγα πρότερον εἰρηται,
 καὶ ῥηθήσεται μετ' ὀλίγον. ὅσα δὲ ὄρω-
 μεν αὐτῇ πρῶτον ὄψει, ὄνομα μόνον ἐστὶν
 ἔργα τιμώμενον, εἴ μὴ πρὸς λαβὴν τὴν
 φωτὸς ἡγεμονικὴν βοήθειαν. ὄραλόν δὲ
 ὄλας εἶη ἀντί μὴ φωτὶ πρῶτον, ὡς περ
 ὕλη τεχνίτη, προσαχθέν, ἢ, οἶμαι, τὸ
 εἶδος δέξῃται; Καὶ γὰρ τὸ χρυσίον ἀ-
 πλῶς ἔτωσι κεχυμένον, ἐστὶ μὲν χρυ-
 σίον· ἔ μὴν ἀγαλμα, ἔδὲ εἰκῶν, πρὶν ἀν-
 ὁ τεχνίτης αὐτῷ περιθεῖν τὴν μορφήν.
 ἔκιν ἢ ὅσα πέφυκεν ὄρασθαι, μὴ σὺν
 φωλί τοῖς ὄρωσι προσαγόμενα, δὲ ὄρατὰ
 εἶναι παντάπασιν ἐσέρηται. διδῆς ἐν τοῖς
 τε ὄρωσι τὸ ὄραν, τοῖς τε ὄρωμένοις τὸ
 ὄρασθαι, δύο φύσις ἐνεργεία μία τελει-
 οῖ, ὄψιν ἢ ὄραλόν· αἱ δὲ τελειότητες, εἶδη
 τέ εἰσι καὶ ἔσθια. Ἀλλὰ τῆτο μὲν ἴσως
 λεπτότερον. ὡς παρακολοθεῖμεν ἀ-
 παντες, ἀμαθεῖς ἢ ἰδιῶται, φιλόσοφοι,
 καὶ λόγιοι· τίνα ἐν τῷ παντὶ δυνάμιν
 ἀνίσχων ἔχει καὶ καταδύομενος ὁ θεός,
 νύκτα ἢ ἡμέραν ἐργάζεται, ἢ μεδίσησι

voss.
λαβοι

voss. ξύμ.
παντες

A aut aliam quamlibet differentiam, quæ tactu percipitur: sed neque saporem odoremve tribues: quippe soli visui natura ista subjecta est, quæ in actum beneficio luminis educitur. Lumen autem illius est forma, sic tanquam substrata materia, & per corpora diffusa. At ipsius luminis, quod est corporis expers, summa perfectio, ac flos veluti quidam, radii sunt. Phœnicum vero, qui divinarum rerum scientia & sapientia præditi sunt, id opinio profitetur; diffusum illum lucis ubique splendorem, sinceram ipsius esse puræ mentis actionem. Cui quidem sententiæ ratio quoque consentanea est, si quis ex eo, quod expers corporis est lumen, ne hujus quidem fontem esse corpus existimet; sed sinceram mentis actionem, quæ in propriam sedem, cui media cœli regio concessa est, illuminando propagatur: unde illa collucens cum omni vigore cœlestes complet orbis, tum universa divino & illibato splendore collustrat. Jam vero quæ ab eodem in Deos effecta redundant, paulo ante satis leviter attigimus; & iterum post paulo dicemus. Nam quicquid aspectu primum ipso discernimus, nudum nomen est operis in pretio habitum, nisi luminis sibi tanquam principis ac ducis auxilium adjungat. Quid enim aspectabile esse possit omnino, nisi prius, velut materia ad artificem, admoveatur, ut formam accipiat? Etenim aurum, cum temere utcunque fustum est, aurum quidem est, sed nondum statua, vel imago, donec artifex illi formam dederit. Sic omnia, quæ natura sunt aspectabilia, nisi cum lumine ad ea, quæ vident, applicentur, aspectabilia esse desinunt omnino. Quamobrem cum & videntibus ut videant, & iis quæ videntur ut videantur, attribuat, naturas uno actu perficit duas: visum & visibile. Perfectiones vero formæ sunt & essentia. Verum id fortasse subtilius est. Quod autem assequuntur omnes docti pariter & indocti, Philosophi & eruditi; cujusmodi in hoc mundo vim habeat oriens ille vel occidens Deus, ut & noctem diemque moliatur, & hujus universitatis manifeste

manifeste convertat immutetque statum: quod ipsum cui tandem reliquorum siderum convenit? Hinc igitur de diviniore nonne persuademur; genera illa scilicet intelligentium Deorum, quæ supra cælum minime aspectabilia divinaque consistunt, vi quadam ab illo bona compleri: cui quidem & astrorum chorus cedit omnis, & ejus nutum illa, quam providentia sua gubernat, generatio consequitur? Nam planetas circum eundem, quasi regem, velut choreas ducentes, certis ab eo intervallis in orbem convenientissime ferri; atque & institutiones quasdam facere, & prorsum ac retrorsum progredi; (quibus vocibus sphaericæ doctrinæ periti tales siderum affectiones significant) tum pro sua ab Sole distantia Lunæ vel augeri vel desinere lumen; nemo est qui non intelligat. Quæ cum ita sint, nonne probabiliter putamus, antiquiorem, quam sit in corporibus, intelligentium Deorum ordinationem, dispositioni illi, quam adduximus, proportionem respondere? Quocirca colligatur ex omnibus virtus illa quidem efficax & perfectrix, ex eo quod videre facit ea, quæ videndi sensu prædita sunt: hæc enim lumine suo perficit; fabricatrix autem & fecunda vis ex universi mutatione; illa porro in unum complectendi omnia capacitas, ex ea, quæ in motibus cernitur, in unum idemque conspiratione; media quoque statio ex seipso medio; hoc ipsum denique, intelligentes inter velut regem esse collocatum, ex medio, quem inter vagas & errantes stellas habet, ordine ac situ. Nam si hæc aliave totidem uno in aliquo cæterorum apparentium Deorum inesse videamus, non illi utique principatum inter Deos adscribamus. Sin est, ut nihil cum reliquis commune habeat, præter illam beneficam vim, quam impertit omnibus: age Cypriorum sacerdotum testimonio freti, qui communes Soli cum Jove aras extruunt: imo vero ante istos Apolline, qui Dei illius assessor est, cujus & hæc verba sunt:

A Φανερώς, ἢ τρέπει τὸ πᾶν. καὶ τοὶ τίνι τῶτο τ' ἄλλων ἀσέρων ὑπάρχει; πῶς ἔνθεν ἐκ τῶτων ἤδη ἢ περὶ τ' θειοτέρων πισεύομεν ὡς ἄρα καὶ τὰ ὑπὲρ τὸν ἕρανὸν ἀφανῆ καὶ θεῖα νοερῶν θεῶν γένη τῆς ἀγαθοφύδης ἀποπληρῆται παρ' αὐτῶν δυνάμεως, ὃ πᾶς μὲν ὑπέκει χορὸς ἀσέρων, ἐπεὶ αἱ ἢ γένεσις ὑπὸ τῆς τῶτων κυβερνωμένη προμηθείας; οἱ μὲν γὰρ πλάνητες, ὅτι περὶ αὐτὸν, ὡς περ βασιλέα, χορευόντες, ἐν τισιν ὠρισμένοις πρὸς αὐτὸν διασήμασιν ἀρμοδιώτατα φέρονται κύκλῳ, σηριγμῆς τινος παίξιμοι, καὶ πρόσω καὶ ὀπίσω πορείαν (ὡς οἱ τῆς σφαιρικῆς ἐπισήμονες θεωρίας ὀνομάζουσι τὰ περὶ αὐτῶν φαινόμενα) καὶ ὡς τὸ τῆς σελήνης αὐξεῖται καὶ λήγει φῶς, πρὸς τὴν ἀπόστασιν ἡλίου πάσχιον, πᾶσι πᾶ δῆλον. Πῶς ἔνθεν εὐκλείῳ καὶ τὴν πρεσβυτέραν τ' σωματῶν ἐν τοῖς νοεροῖς θεοῖς διακόσμησιν ὑπολαμβάνομεν ἀνάλογον ἔχειν τῇ τοιαύτῃ τάξει; **C** Λάβωμεν ἔνθεν ἀπάντων τὸ μὲν τελεσιργὸν ἐκ τῶν πάντων ἀποφαίνοντων ἑ. πάντως τὰ ὁρατικά: τελειοῖ γὰρ αὐτὰ διὰ τῶν φῶς: τὸ ἢ δημιουργικὸν καὶ γόνιμον, ἀπὸ τῆς περὶ τὸ σύμπαν μεταβολῆς: τὸ δὲ ἐν ἐνὶ πάντων σωματικόν, ἀπὸ τῆς περὶ τὰς κινήσεις πρὸς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ συμφωνίας: τὸ ἢ μέσον ἐξ ἑαυτῶν μέσων. τὸ "δὲ καὶ τοῖς νοεροῖς αὐτὸν" ἐνιδρύεσθαι **D** βασιλέα, ἐκ τῶν ἐν τοῖς πλανωμένοις μέσων τῶν ἄλλων ἐμφανῶν ὁρῶμεν θεῶν, ἢ τοσαῦτα ἕτερα: μή τοι τῶτων τὴν περὶ τῶν θεῶν ἡγεμονίαν προσείμωμεν. εἰ ἢ ἔνθεν ἔστιν ἕδὲν αὐτῶν κοινὸν πρὸς τῶν ἄλλων, ἔξω τ' ἀγαθοφύδης, ἢ καὶ "αὐτοῖς μετὰ δίδωσι τοῖς πᾶσι μαρτυρούμενοι τῶν τεκνυμένων ἱερέας, οἱ κοινῶς ἀποφαίνοντες βωμῶν Ἡλίου καὶ Διὸς: πρὸ τῶτων δὲ ἔτι τὸν Ἀπόλλω σωματεύοντα τῶν θεῶν τῶνδε παρακαλέσαντες μάρτυρα. Φησὶν γὰρ ὁ θεὸς δὲ τῶν." **E**ἰς

ἑ. πάντως

ἑ. πάντως

ἑ. πάντως

ἑ. πάντως

ἑ. πάντως

Εἰς Ζεὺς, εἰς αἰδῆς, εἰς ἥλιός ἐστι Σάραπις·

A Unus Juppiter; unus Pluto; unus Sol est Sarapis:

Cratylo. 4. 14-21.

Cratylo.

Voss. ἀρι-
στα βιω-
σάντων

κοινήν ὑπολάβωμεν· μάλλον δὲ μίαν Ἥλιος καὶ Διὸς ἐν τοῖς νοεροῖς θεοῖς διωα-
σειαν. ὅθεν μοι δοκεῖ καὶ Πλάτων ἐκ
ἀπφρότως φρόνιμον θεὸν αἰδῆν νομίσαι.
Καλεῖται δὲ τὸ αὐτὸν τῆτον καὶ Σάραπιν,
τὸν αἰδῆ δὴλονότι καὶ νοερόν· πρὸς ὃν φη-
σιν ἀνω πορεύεσθαι τὰς ψυχὰς τῶν βιω-
σάντων ἀριστα καὶ δικαιοτάτα. Μὴ γὰρ δὴ
τις ὑπολάβοι τῆτον, ὃν οἱ μῦθοι πείθει-
σι φεῖτην ἀλλὰ τὸν πρῶτον καὶ μέλιχον·
ὃς ἀπολύει πάντεσσι τὴν γεννήσεως τὰς
ψυχὰς ἐκ τῆς λυθείσας αὐτὰς σώμα-
σιν ἑτέροις προσηλοῖ κολάζων καὶ πρᾶ-
τόμενος δίκας ἀλλὰ καὶ πορεύων ἀνω,
καὶ ἀναλείπων τὰς ψυχὰς ἐπὶ τὸν νοητὸν
κόσμον. Ὅτι δὲ ἔδδ' νεαρά παντελῶς
ἔστω ἡ δόξα· πρῶτα βον ἢ αὐτὴν οἱ πρε-
σβύταλοι τῶν ποιητῶν, Ὁμηροῦ τε καὶ Ἡ-
σιόδοιο· εἴτε καὶ νοεῖντες ἔτιωσ· εἴτε καὶ
ἐπιπνοία θεία, καθάπερ οἱ μάγιστροι, ἐν-
θεσιῶντες πρὸς τὴν ἀλήθειαν· ἐνθεν αὖ
γένεσις γινώσκον. Ὁ μὲν γενεαλογῶν

communem arbitremur esse, vel unum po-
tius inter Deos intelligentes, Solis Jovisque
principatum. Hinc non absurde, mea qui-
dem sententia, Plato prudentem Deum di-
xit esse Plutonem. Quem quidem nos alio
nomine Sarapidem vocamus, quasi αἰδῆ,
hoc est, sub aspectum minime cadentem,
& intelligentia constantem: ad quem subli-
mes evehi narrat illorum animas, qui quam
optime justissimeque vixerunt. Non enim
ille cogitandus est, quem horribilem nobis
fabulæ describunt; sed mitis potius & be-
nignus alter, qui generatione penitus ani-
mas exsolvit, non solutas rursus aliis corpo-
ribus affigit, ut eas puniat & anteaكتور
pœnas reposcat: quin easdem contra fur-
sum dirigit, & ad intelligibilem mundum
sublatas evehat. Quod autem non recens
ista sit prorsus opinio, sed eam vetustissimi
Poëtarum Homerus & Hesiodus occupa-
runt; sive animo ita conceperint, sive, ut va-
tes solent, divini cujusdam furoris afflatu
ad veritatem instincti sint; ex eo constare
poterit. Alter enim Solis genealogiam de-
scribens Hyperione ac Thea genitum illum
esse dixit: ut ea ratione propemodum osten-
dat, eundem legitimam esse sobolem emi-
nentis & omnibus antecellentis Dei. Quid
enim aliud Hyperionem, nisi istum inter-
pretemur? Nam quod ad Theam pertinet,
nonne hæc altero modo divinisima res ex
omnibus esse dicitur? Neque vero copula-
tionem corporum aut nuptias intercessisse
credamus, quæ sunt poetica Musa incredi-
bilia quædam & fabulosa ludicra. Sed illius
patrem ac genitorem divinisimum & supre-
mum arbitremur. Ejusmodi vero demum
is erit, qui omnibus excellat, quem circum,
& cujus gratia sint universa. At Homerus
paterno illum nomine Hyperionem vocat,
ut eum sui juris esse, nec ulla constringi ne-
cessitate, monstraret. Nam & Jupiter, omni-
um, ut ille narrat, dominus, cæteros quidem
pro potestate cogit; huic vero nostro Deo,
cum se propter Ulyssis sociorum impium
scelus

Θεογονία 371-374.

αὐτῶν, Ὑπερίωνος ἔφη καὶ Θείας. μονογενὴς
διὰ τῆτων ἀνιττόμενος τῶν πάντων ὑπερ-
έχοντι αὐτὸν ἐκγονοῦ γνήσιον Φῦνα.
ὁ γὰρ Ὑπερίων τις ἄν ἕτερος εἴη παρὰ
τῆτον; ἢ Θεία ἢ ἀδότη τρόπον ἕτερον, ἢ
τὸ θεότατον τῶν ὄντων λέγεσθαι; μηδὲ συν-
δοιασμόν, μηδὲ γάμους ὑπολαμβάνω-
μεν, ἀπίστα καὶ παράδοξα ποιητικῆς Μῦ-
σης ἀθύρματα. πατέρα ἢ αὐτῆς καὶ γεν-
νήτορα νομίζωμεν τὸν θεότατον καὶ ὑπερ-
τάτον. τοῖστος δὲ φησὶ ἀν εἰ τῶν πάντων ἐ-
πέκεινα, καὶ περὶ ὃν πάντα, καὶ ἔνεκα

Od. 12, 133.

πάντα ἐσίν. Ὁμηροῦ ἢ αὐτὸν ἀπὸ τῆ πα-
τρὸς Ὑπερίωνα καλεῖ, καὶ δεικνυσὶ γε
αὐτῶν τὸ ἀυλεξέσιον, καὶ πάσης κρείττον
ἀνάγκης. ὁ γάρ τοι Ζεὺς, ὡς ἐκεῖνος φη-
σιν, ἀπάντων ὢν κύριος, τὰς ἄλλας προσ-
αναγκάζει. ἐν ᾧ τῶ μύθῳ τῶ θεῶ τῶδε
λέγοντι, ὅτι ἄρα διὰ τὴν δυοσέβειαν

Kύριος ἀπὸ
Homerum non
exstat.

Voss. ἀ-
νάγκης
κρείττον
Voss. ἀσέ-
βειαν
Odyss.
12 M. v. 383.

scelus Olymp
miser, non jam
ipsa cum
neque vincit
est; sed in a
esse promissu
Qua quidem n
it, nisi Deum ist
is est, etiam ei
dium? Nam qu
eorum se subit
illustratione spl
que supra dixim
num vim obtiner
Solentque indi
Oceano sese in
nihil aliud indica
docta prætatur
e. De hac quipp
dem Poëtam leg
nebu
Denfam ante
Vetum poëtarum
cimus: si quidem
et, humani plurim
Deus ipse de se ali
modo percurrant
Regionis illam n
et, natura omni
quoniam igitur æter
tem accipit, nisi ab
us ac mentibus ista
tura infinita esse
ita carere possit,
et ex potto, quæ j
conter aliquid, nihil
interitur; jam eor
ita defuisset. Potro
he, certa ac d me
accedens erigit
mens immittunt a
pro animat ipse, m
longe transhuden
tatem in partem
corruptuntur,

scelus Olympo cessurum in illa fabula dixisset, non jam ista subjecit:

Ipsa cum terra traherem, ipsoque mari;

neque vincula aut vim ullam comminatus est; sed in autores facinoris vindicaturum se esse promisit, & ut Diis lucere vellet rogavit. Qua quidem narratione quid aliud sibi voluit, nisi Deum istum, præterquam quod sui juris est, etiam efficacitate quadam esse præditum? Nam quid illo Diis opus est, nisi, in eorum se substantiam & essentiam occulti illustratione splendoris infundens, eorum, quæ supra diximus, perficiendorum bonorum vim obtineret? Hæc enim

Solemque indefessum oculis pulcherrima Juno

Oceano sese invitum mersare coëgit;

nihil aliud indicant, nisi tetra caligine obducta præmaturæ noctis opinionem extitisse. De hac quippe Dea alicubi apud eundem Poetam legitur:

nebulam inclyta Juno

Densam ante obduxit.

Verum poetarum hæc commenta missa faciamus: si quidem cum eo, quod divinum est, humani plurimum admiscet; quæ vero Deus ipse de se aliisque docere videtur, ea modo percurramus.

Regionis illius mundi, quæ citima terris est, natura omnis generatione constat. A quonam igitur æternitatem & immortalitatem accipit, nisi ab eo, qui definitis rationibus ac mensuris ista continet? Nam corporis natura infinita esse nulla potest; cum neque ortu carere possit, neque per sese consistere. Ex ea porro, quæ jam existit, si assidue produceretur aliquid, nihil ut in illam vicissim resolveretur; jam eorum, quæ oriuntur, substantia desisset. Porro naturam ejusmodi Deus iste, certa ac dimensa motione concitatus, cum accedens erigit ac recreat, tum longius recedens imminuit atque corrumpit: sive potius animat ipse, motum illi imprimens vitamque transfundens; cum autem deserit, & alteram in partem convertitur, rebus illis, quæ corrumpuntur, interitum affert. Ac

A τῶν Ὀδυσσεύς ἐταίρων ἀπολέσει τὸν

Ὀλυμπον, ἔκείτι Φησί

Ἄυτῆ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ', αὐτῆ τε θαλάσῃ.

Voss. Ἄντικα ἐν γαίῃ Iliad. Θ. v. 24.

ἔδὲ ἀπειλεῖ δεσμὸν, ἔδὲ βίαν ἀλλὰ τὴν δίκην Φησὶν ἐπιθήσειν τοῖς ἡμαρτηκόσιν, αὐτὸν δ' ἀξιοῖ φαίνειν ἐν τοῖς θεοῖς. ἄρ' ἔχι διὰ τῶν πρὸς τῷ αὐτεξοσίῳ, καὶ τελεσιουργὸν εἶναι Φησὶ τὸν ἥλιον; ἐπὶ τί γὰρ αὐτῶ οἱ θεοὶ δέονται, πλὴν εἰ μὴ πρὸς τὴν ἔσῃαν αὐτοῖς, καὶ τὸ εἶναι ἀφανῶς ἐνασφάπτων, ὧν ἔφαμεν αγαθῶν ἀποπληρωτικὸς τυγχάνοι; τὸ γὰρ

Ἡελίον τ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη

Iliad. Σ. 16 v. 239.

πέμψεν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι

πρὸ τῆς καιρῶς Φησὶ νομιθεῖναι τὴν νύκτα, διὰ τινὰ χαλεπὴν ὀμίχλην. αὐτῆ γὰρ ἡ θεὸς πρὸς καὶ ἄλλοιτῆς ποιήσεως Φησὶν

--- ἡέρα δ' Ἥρη

Iliad. Θ. 21 v. 6. 7.

C Πίτνα πρόσθε βαθεῖαν.

Ἄλλὰ τὰ μὲν τῶν ποιητῶν χαιρεῖν ἐάσομεν ἔχει γάρ τι μετὰ τῶς θεῖς πολὺ καὶ ἀνθρώπων ἀπὸ ἡμᾶς ἔοικεν αὐτὸς δὲ θεὸς διδάσκειν ὑπέρ τε αὐτῶ, καὶ τῶν ἄλλων, ἐκεῖνα ἤδη διέλθωμεν.

Ὁ περὶ γῆν τόπος ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει. τίς ἔν ἐστιν ὁ τὴν αἰδιότητα δωρεσμένον αὐτῶ; ἄρ' ἔχ' ὁ ταῦτα μέτροις ὠρισμένοις σινέχων; ἀπειρον μὲν γὰρ εἶναι φύσιν σώματος ἔχ' οἷόν τ' ἦν" ἐπεὶ δὲ μηδὲ ἀγέννητός ἐστι, μηδὲ ἀυθυπέστατος ἐκ δὲ τῆς ἔσης εἰ πάντως ἐγένετό τι σινεχῶς, ἀνελύετο δὲ εἰς αὐτὴν μηδὲν, ἐπέλιπε ἂν τῶν γιγνομένων ἡ ἔσῃα.

Voss. ἐπεὶ

Voss. ἐπέλειπεν

τὴν δὲ τοιαύτην φύσιν ὁ θεὸς ὅδε μέτρον κινέμενος προσίων μὲν ὀρθοῖ καὶ διεγείρει πόρρω δ' ἀπὸ τῶν ἐλαττοῖ καὶ φθείρει μάλλον δὲ αὐτὸς ζωοποιεῖ κινῶν, καὶ ἐποχετεύων αὐτῆ τὴν ζωὴν ἢ δὲ ἀπόλεψις αὐτῶ, καὶ ἢ πρὸς θάτερα μελάσσις, αἰτία γίνεσθαι φθορᾶς τοῖς φθείρεσσι. αἰετὸν μὲν

Voss.

ἐγείρει

Voss. αἰετὸν ζωοποιεῖ

μέν ἐν ἡπαρ ἀυτῶν ἀγαθῶν δόσις ἴση
 κάτεισιν ἐπὶ τῇ γῆ. ἄλλοτε γὰρ ἄλλη
 δέχεται τὰ τοιαῦτα χώρα· πρὸς τὸ μῆ-
 τε τὴν γένεσιν ἐπιλείπειν, μήτε ὁ συν-
 ἡθες πολὺ τὸν θεὸν ἔλαττον ἢ πλεόν εὐ-
 ποιῆσαι τὸν παθητὸν κόσμον. ἢ ᾧ ταυ-
 τότης ὡς περὶ ἑστίας, ἔτω δὴ καὶ ἐνεργείας ἐν τοῖς θεοῖς, καὶ πρὸς γε τῶν ἄλλων
 παρὰ τῶ βασιλείων ὅλων ἡλίου· ὅς καὶ
 τὴν κίνησιν ἀπλασάτην ὑπὲρ ἀπαντίας
 ποιεῖται τὰς τῶ παντὶ τὴν ἐναντίαν Φε-
 ρομένους· ὁ δὲ καὶ αὐτὸς πρὸς τὰς ἄλλους
 ὑπεροχῆς ἀυτῶ σημεῖον ποιεῖται ὁ κλει-
 νὸς Ἀριστοτέλης. ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶ ἄλλων
 νοερῶν θεῶν ἐκ ἀμυδραὶ καθήκασιν εἰς
 τὸν κόσμον τὸνδε διδάμεις· εἴτα τί τῶ-
 το; μὴ γὰρ ἀποκλείομεν τὰς ἄλλους,
 τῶ τὴν ἡγεμονίαν ὁμολογῶντες δεδό-
 σθαι; πολὺ ὅ πλεόν ἐκ τῶ ἐμφανῶν ἀ-
 ξιζομεν ὑπὲρ τῶν ἀφανῶν πιστεύειν. ὡς-
 περ γὰρ τὰς ἐνδιδόμενας ἀπασιν ἐνεῖ-
 θεν διδάμεις εἰς τὴν γῆν ἔτος φαίνεται
 τελεσιουργῶν, καὶ σωμαρμόζων πρὸς τε
 εἰαυτὸν, καὶ τὸ πᾶν ἔτω δὴ νομισέον, καὶ ἐν
 τοῖς ἀφανέσιν αὐτῶν τὰς σωσσίας ἔ-
 χειν πρὸς ἀλλήλας· ἡγεμόνα μὲν ἐκεῖ-
 νην, συμφωσάσας ὅ πρὸς αὐτὴν τὰς ἄλ-
 λας ἅμα. ἐπεὶ καὶ μέσον ἔφαμεν ἐν μέ-
 σοις ἰδρῦσθαι τὸν θεὸν τοῖς νοεροῖς θεοῖς·
 πῶλαπὴ τις ἢ μεσότης ἐστὶν ὧν αὐτὴν χρῆ-
 μέσον αὐτὸν ὑπολαβεῖν, αὐτὸς ἡμῶν εἰ-
 πείν ὁ βασιλεὺς ἡλίου δοίη. Μεσότηλα
 μὲν δὴ φαμεν, ὅ τὴν ἐν τοῖς ἐναντίοις θε-
 ωρημένην, ἴσον ἀφεσῶσαν τῶν ἀκρῶν·
 ὁῖόν ἐστι χρωμάτων τὸ ξανθὸν, ἢ Φαίον
 ἐπὶ ὅ θερμῶ, καὶ ψυχρῶ τὸ χλιαρὸν, καὶ
 ὅσα τοιαῦτα. ἀλλὰ τὴν ἐνωτικὴν, καὶ συν-
 ἀγασσαν τὰ διεσῶτα· ὁποῖαν τινὰ Φη-
 σιν Ἐμπεδοκλῆς τὴν ἀρμονίαν, ἐξορῶ-
 ζων αὐτῆς παντελῶς τὸ νεῖκος. Τίνα ἐν
 ἐστὶν, ἀ σωμάτι, καὶ τίνων ἐστὶ μέσοι;
 Φημὶ δὲ ἐν ὅτι τῶ τε ἐμφανῶν καὶ περικο-
 σμίων θεῶν, καὶ τῶν αὐτῶν, καὶ νοητῶν, οἱ
 περὶ τὰ γὰθὸν εἰσιν, ὡς περ πολυπλα-

A bonorum quidem, quæ oriuntur ab illo, communicatio æqualiter sese fundit in terram. Alias enim alia fit eorum particeps regio: ut neque generatio deficiat unquam, neque plus aliquanto minusve solito Deus beneficentia sua patibilem mundum afficiat. Nam eadem ut substantia, sic actio penes Deos est: præsertim in rege omnium Sole: cujus præ cæteris, qui contrariam mundo feruntur in partem, simplicissimus est motus. Quo etiam argumento præstantissimus Aristoteles eundem reliquis probat antecellere. B Atenim ab aliis itidem intelligentibus Diis haud obscura vis in hunc mundum demittitur. Quid tum? Num enim cæteros penitus excludimus, dum huic deferri principatum fatemur? Enimvero ex iis, quæ manifesta sunt, de abstrusis & non apparentibus fidem adstruere conamur. Quamobrem uti profectam ab reliquis, & in terras illapsam, vim ac virtutem ille perficit, & ad seipsum, adeoque ad universum, applicat & accommodat; sic in abstrusis ejusdemmodi conjunctionem illorum & consortium esse merito suspicamur: ut illius nempe virtus principem locum habeat, cætera simul cum ea consentiant atque conspirent. Quoniam autem medios inter intelligentes Deos medium esse constitutum illum diximus; cujusmodi media illa statio sit inter eos, quorum medius ponitur, interjecta, rex ipse Sol assequi nobis oratione concedat. Medium itaque definimus, non quod contrariis in rebus cernitur, atque æqualiter distat ab extremis: velut in coloribus flavum, aut pullum: in calore ac frigore, tepidum: & id genus alia; sed quod in unum distracta cogit ac copulat: qualis est apud Empedoclem harmonia, a qua litem & contentionem prorsus excludit. Quæ sunt igitur illa, quæ in unum congregat, quorumque medius esse dicitur? Nimirum apparentium Deorum, qui circa mundum versantur, & a materia secretorum, atque intelligibilium, qui circa Bonum resident; multiplicata quodammodo, citra affectionem vel accessio-

Voss. τὴν γῆν

Voss. ἀπολείπειν

Voss. ἀποκλείομεν

Voss. καὶ εἰς

Voss. ὁ βασιλεὺς εἰς πᾶν

Voss. ὁῖόν ἐστι

accessio-
 substantia.
 Solis intelli-
 temperatione
 facta, & ab
 reconditorum
 gibilium Deo
 jsmodi ergo
 hac ratione de
 singula necesse
 da sit illius sub
 terna rationer
 species intelligen
 ta completi dif
 possimus, explic
 Unum est or
 vocatur, & ante
 quod in unum
 tendit. Quid en
 mundus unum est
 x penitus anima
 que perfectis ex p
 simplicem igitur ill
 tem; hoc est unio
 gibili omnia in t
 que circa mund
 tam & eandem
 coalescit; interject
 glaris est, & intelli
 colligit. Deinceps
 tam & colligatio est
 mundo, quæ in un
 terna. Etenim non
 spors substantia
 que omnes contan
 ac dissolubilem
 e cobidens adstru
 de substantias, q
 que causæ sunt, qu
 tibus, altera in sensu
 sic in unum collig
 ta continentique
 que, utpote qui al
 terno, quam circa
 tem intuemur, n
 que in hoc ipsum, q
 que, cuius quod est
 que, postremum i

accessionem ullam, intelligibili divinaque substantia. Ad hunc ergo modum regis illa Solis intelligens ac præclara substantia, nulla temperatione constat extremorum; sed perfecta, & ab omni tam apparentium quam reconditorum, sensibilibum pariter & intelligibilium Deorum commistione libera. Cujusmodi ergo mediocritas illa putanda sit, hac ratione declaramus. Verum si persequi singula necesse est; ut quemadmodum media sit illius substantia, & quam ad prima & ultima rationem habeat, singillatim ac per species intelligere possimus; tamen si universa complecti difficile est, nos ea saltem, quæ possumus, explicare conemur.

Unum est omnino quod intelligibile vocatur, & ante universa semper exiitens, quod in unum simul omnia illa comprehendit. Quid enim? nonne universus hic mundus unum est animal, quod per totum ac penitus anima completur & mente, estque perfectis ex partibus perfectum? Inter duplicem igitur illam singularem perfectionem; hoc est unionem illam, quæ in intelligibili omnia in uno continet, & alteram, quæ circa mundum versatur, atque in unam & eandem ac perfectam naturam coalescit; interjecta regis Solis perfectio singularis est, & intelligentes Deos inter media consistit. Deinceps vero comprehensio quædam & colligatio est in intelligibili Deorum mundo, quæ in unum ordinat & componit omnia. Etenim nonne circa cælum quinti corporis substantia circumferri videtur, quæ partes omnes contineat, earumque dissipabilem ac dissolubilem a se invicem naturam in sese cohibens adstringat ac firmet? Itaque duas hæc substantias, quæ coarctationis copulationisq; causæ sunt; quarum altera in intelligibilibus, altera in sensibilibus cernitur; rex ipse Sol sic in unum colligit, ut illius comprehendendi continendique vim in intelligentibus imitetur, utpote qui ab ea processerit; postremæ vero, quam circa mundum hunc aspectabilem intuemur, moderando præeat. Ac nescio an hoc ipsum, quod per sese consistens dicitur; cuius quod est primum in intelligibilibus, postremum in cælestibus apparet;

Aσιαζομένης ἀπαθῶς, ἢ ἀνευ προσηύκτης τῆς νοητῆς καὶ θείας ἔσσης. "ὡς περ ἐν ἐσσι" μεσότης ἐκ ἀπὸ τῶν ἀκρων κραθεῖσα, τελεία ὃ καὶ ἀμιγῆς ἀφ' ὅλων τῶν θεῶν ἐμφανῶν τε, καὶ ἀφανῶν, καὶ "αἰσθητῶν τε, ἢ νοητῶν, ἢ τῶν βασιλέως ἡλίου νοερά καὶ πάγκαλ' ἔσσια, καὶ ὁποῖαν τινὰ χρεῖτην μεσότητῃ νομίζουσιν, εἰρηλα. Εἰ δὲ δεῖ καὶ τοῖς καθέκαστον ἐπεξελεῖν, ἢ αὐτῶν καὶ εἶδη τὸ μέσον τῆς ἔσσης, ὅπως ἔχῃ πρὸς τε τὰ πρῶτα, καὶ τελευταῖα, τῶν νῶν καλῶμεν, εἰ καὶ μὴ πάντα διελεῖν ῥάδιον, ἀλλ' ἐν τὰ δυνατὰ φράσαι πειραθῶμεν.

Ἐν παντελῶς τὸ νοητὸν αἰεὶ προὑπάρχον, ταῦτα ὃ πάντα ὁμῶς σωματικῶς ἐν τῷ ἐνί. τί δέ; ἔχι καὶ ὁ σύμπας κόσμος ἐν ἐσσι ζῶων, ὅλον δὲ ὅλης ψυχῆς καὶ πλῆρες, τέλειον ἐκ μερῶν τελείων; ταύτης ἐν τῆς διπλῆς ἐνοειδῆς τελειότητ'· Φημι δὲ τῆς ἐν τῷ νοητῷ πάντα ἐν ἐνί σωματικῆς, καὶ τὸ περὶ τὸν κόσμον εἰς μίαν, καὶ τὴν αὐτὴν φύσιν τελείαν σωματικῆς ἐνώσεως, ἢ τῶν βασιλέως ἡλίου μέση τελειότητος ἐνοειδῆς ἐσσι, ἐν τοῖς νοεροῖς ἰδρυμένη θεοῖς. ἀλλὰ δὲ τὸ μέγα τῶντο σωματικῆς ἐσσι ἐν τῷ νοητῷ τῶν θεῶν κόσμῳ πάντα πρὸς τὸ ἐν συντάττωσα· τί δέ; ἔχι καὶ περὶ τὸν ἕρανὸν φαίνεσθαι κύκλῳ πορευομένη ὁ πέμπτη σῶμα ἔσσια, ἢ πάντα συνέχῃ τὰ μέρη, καὶ σφίγγῃ πρὸς αὐτὰ συνέχουσα τὸ φύσιν σκεδαστὸν αὐτῶν, καὶ ἀπορρέον ἀπ' ἀλλήλων; Δύο δὲ ταύτας ἔσσης σωματικῆς αἰτίας, τὴν μὲν ἐν τοῖς νοητοῖς· τὴν ὃ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς φανομένην ὁ βασιλεὺς ἡλίου εἰς ταῦτα "σωμάτ' τῆς μὲν μίσημένος τὴν σωματικὴν δυνάμιν ἐν τοῖς νοεροῖς, ἄτε ἐξ αὐτῆς προελθῶν. τῆς δὲ τελευταίας προκαλάρχων, ἢ περὶ τὸν ἐμφανῆ θεωρεῖται κόσμον. Μὴ ποτε ἐν καὶ τὸ ἀνθυπόστατον πρῶτον μὲν ἐν τοῖς νοητοῖς ὑπάρχον, τελευταῖον δὲ τοῖς "κατ' ἕρανὸν φανομένοις, μέσην ἔχῃ

τὴν τῆ βασιλέως ἑστίαν ἀνθυπόσαλον
 ἡλίς, ἀφ' ἧς κάτεισιν ἑστίας πρῶτηργῶ
 εἰς τὸν ἐμφανῆ κόσμον, ἢ περιλάμπρα
 σατὰ σύμπαντα αὐγῆ. πάλιν ὃ κατ'
 ἄλλο σκοπεῖν εἰς μὲν ὁτῶν ὅλων δημι-
 οργῶς, πολλοὶ δὲ οἱ κατ' ἕρανὸν περιπο-
 λῶντες δημιουργικοὶ θεοί. μέσην ἄρα ἢ
 τῶν τῆν ἀφ' ἡλίου καθήκοντες εἰς τὸν
 κόσμον δημιουργίαν θελέον. ἀλλὰ καὶ τὸ
 γόνιμον τῆς ζωῆς, πολὺ μὲν καὶ ὑπέρ-
 πληρες ἐν τῷ νοητῷ. φαίνεται δὲ ζωῆς
 γόνιμος καὶ ὁ κόσμος ὡν πλήρης. Πρόδη-
 λον ἔν ὅτι καὶ τὸ γόνιμον τῆ βασιλέως
 ἡλίου τῆ ζωῆς μέσον ἐστὶ ἀμφοῖν. ἐπει-
 ρε. τῆτω " τῆτω μαρτυρεῖ καὶ τὰ φαινόμενα. τὰ
 μὲν γὰρ τελειοὶ τῶν εἰδῶν. τὰ ὃ ἐργά-
 ζεται. τὰ δὲ κοσμεῖ. τὰ ὃ ἀνεγείρει. ἢ
 " ἔδεν ἐστὶν, ὃ δίχα τῆς ἀφ' ἡλίου δημιου-
 ρικῆς δυνάμεως εἰς φῶς πρόεισι καὶ γέ-
 νεσι. ἔτι πρὸς τῆτοις εἰ τὴν ἐν τοῖς νοη-
 τοῖς ἀχραντῶν, καὶ καθαρῶν, καὶ αὐλῶν
 ἑστίαν νοήσαιμεν, ἔδενος ἔξωθεν αὐτῆ
 πρῶσιοντος, ἔδὲ ἐνυπάρχοντος ἀλλοθρίσ.
 πλήρη ὃ τῆς οἰκείας ἀχραντῆς καθαρῶ-
 τητῆ. τὴν τε ἐν τῷ κόσμῳ περὶ τὸ κύ-
 κλω φερόμενον σῶμα πρὸς πάντα ἀμι-
 γῆ τὰ σοιχεῖα, λίαν εἰλικρινῆ, καὶ καθα-
 ρὰν φύσιν ἀχραντῆς καὶ δαιμονίς " σῶ-
 ματι. εὐρήσομεν καὶ τὴν τῆ βασιλέ-
 ως ἡλίου λαμπρῶν, καὶ ἀνῆρατον ἑστίαν
 " ἀμφοῖν μέσην, τῆς τε ἐν τοῖς νοητοῖς
 αὐλῆς καθαρῶτητῆ, καὶ τῆς ἐν τοῖς αἰ-
 σθητοῖς ἀχραντῆς, καὶ ἀμιγῆς πρὸς γέ-
 νεσι καὶ φθορῶν, καὶ καθαρῆς εἰλικρι-
 νείας. μέγιστον ὃ τῆτω τεκμήριον, ὅτι μη-
 δὲ τὸ φῶς, ὃ μάλιστα ἐκείθεν ἐπὶ γῆν
 φέρεται, συμμίγνυται τινι, μηδὲ ἀναδέ-
 χεται ῥύπον, καὶ μίασμα. μὲν δὲ πάν-
 τως ἐν πᾶσι τοῖς ἔσιν ἀχραντῶν, καὶ ἀ-
 μόλυτον, καὶ ἀπαθές. ἔτι δὲ πρῶσεκλέον
 τοῖς αὐλοῖς εἶδεσι, καὶ νοητοῖς, ἀλλὰ καὶ
 τοῖς αἰσθητοῖς, ὅσα περὶ τὴν ὑλὴν ἐστὶν, ἢ
 περὶ τὸ ὑποκείμενον " ἀναφανήσεται.
 πάλιν ἐνλαῦθα μέσον τὸ νοερόν τῶν

νοσ. ἐν
 ἔδεν

νοσ. σῶ-
 ματι
 εὐρήσο-
 μεν

νοσ. ἀμ-
 φοῖν
 μέσην

f. ἀνα-
 φανήσε-
 ται πάλ-
 λιν.

A mediam & interpositam regis Solis itidem
 per sese consistentem substantiam habeat:
 qua ex primaria substantia in hunc aspecta-
 bilem mundum collustrans ille omnia splen-
 dor emanat. Rursus, ut id alio modo con-
 sideremus, cum sit unus omnium opifex;
 plures autem, qui in caelo circumferuntur
 opifices Dii; medium istos inter Solis opifi-
 cium statuere convenit, quod ad mundum
 perveniat. Praeterea vis illa vitae genitalis
 ac foecunda in intelligibilibus copiosa est ac
 redundans. Atqui & ejusdem vitae genitalis
 B plenus est mundus. Perspicuum est igitur,
 genitalem vitam, quae in rege Sole reperitur,
 inter ambas illas medium locum tenere.
 Quod eorum insuper, quae quotidie cerni-
 mus, experientia testatur. Etenim forma-
 rum alias perficit Sol; alias efficit; alias or-
 nat & expolit; alias excitat: nec est ulla res,
 quae citra vim effectricem, quae a Sole deri-
 vatur, in lucem ac nativitatem prodeat. Ad
 haec si sinceram & illibatam & a materia se-
 cretam intelligibilium substantiam animo
 cogitemus; ad quam nihil extrinsecus afflu-
 it aut adharet alienum, sed est nativa & pro-
 pria sinceritate plena: inde vero puram ad-
 modum & defaecatam integri ac divini cor-
 poris naturam intueri velimus, quae & circa
 corpus illud in mundo versatur, quod in or-
 bem volvitur, & ab omni elementorum ad-
 missionem libera est: inveniemus profecto
 splendidam regis Solis & incorruptam sub-
 stantiam inter utrumque puritatis genus me-
 diam esse, tam quod in intelligibilibus ma-
 teriae est expertis, quam quod in sensibilibus
 D illibatum, & a generatione ac corruptione
 solutum cernitur. Quin & illud maximum
 est integerrimae sinceritatis argumentum,
 quod ne lux ipsa quidem, quae illinc maxime
 permanat in terram, cum re ulla misceri se-
 patitur, neque fordibus & contagione pol-
 luitur; sed in rebus omnibus intacta manet,
 neque foeditatem aut affectionem admittit
 ullam. Tum si in expertes materiae formas,
 & intelligibiles, nec non sensibiles, quae ma-
 teriae subjectove sunt affixae, intendamus
 animum; non minus inde medius ille situs
 constabit intelligentium formarum, quae
 circa

circa Solem resident, quæ immerfis materiæ formis opitulantur; adeo ut nec unquam existere possint istæ, neque conservare sese, nisi ipsorum substantiæ beneficis ille & auxiliator accedat. Quid enim? nonne hic est, a quo & formarum secretio & concretio materiæ velut a causa proficiscitur? a quo non solum habemus, ut ipsum intelligamus, sed etiam ut oculis intueamur? Quippe radiorum in universum orbem illa distributio, & lucis in unum conjunctio, artificem in producendo secretionem indicat.

Cæterum cum multa sint adhuc in essentia Dei illius apparentia bona; quæ intelligibilium ac mundanorum Deorum in medio positum esse demonstrant; ad extremum ejus & apparentem conditionis gradum transitum faciamus. Ac primus quidem ipsius gradus in eo genere, quod circa mundum ultimum veritatur, Angelorum est solarium, cujus in exemplari idea & substantia consistit. Secundus ab eo gradus est, cui sensibilia generandi vis attribuitur. Hujus potior præstantiorque pars cæli siderumque causam continet, deterior generationi præsidet: atque eadem ab æterno ingentiam substantiam in seipsa complectitur. Verum quæ in hujus essentia Dei insunt omnia, tametsi quispiam ejusdem beneficio numinis intelligentiam adeptus sit, explicari nullo modo possunt: cum ne mente quidem ipsa comprehendi mihi posse videantur.

Libet hic longius productæ jam orationi velut sigillum adhibere, ut ad alia transeamus, quæ non minorem contemplationem exigunt. Quodnam vero sigillum istud sit; quæve substantiæ illius Dei notio, quæ summam omnia comprehendat; ipsemet menti nostræ Deus injiciat: qui id brevissime complecti volumus, quoniam ex principio prodierit; tum cujusmodi sit ipse; ac quibus rebus apparentem mundum repleat. Dicendum est igitur, ab uno Deo unum processisse Solem regem; unum, inquam, ab uno intelligibili mundo: qui intelligentium Deorum omni mediocritatis genere medius, in mediisque constitutus est: qui &

A περὶ τὸν μέγαν ἥλιον εἰδῶν· ὑφ' ὧν καὶ τὰ περὶ τὴν ὕλην εἶδη βοηθεῖται, μήποτε ἂν διωθθέντα μήτε εἶναι, μήτε σώζεσθαι, μὴ παρ' ἐκείνου πρὸς τὴν ἐσίαν συωεργόμενα. τί γάρ; ἔχ' ἑστὸς ἐστὶ τῆς διακείσεως τῶν εἰδῶν, καὶ συγκεῖσεως τῆς ὕλης αἰτίῃ. ἔνοεῖν ἡμῖν αὐτὸν μόνον παρέχων· ἀλλὰ καὶ ὁρᾶν ὁμομασιν; ἢ γὰρ τοι τῶν ἀκλίνων εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον διανομή, καὶ ἡ τῆς φωτὸς ἕνωσις, τὴν δημιουργικὴν ἐνδείκνυται

Voss. πάντα

B τῆς ποιήσεως διακείσεω.

Voss. διὰ κείσεω τῆς ποιήσεως

Πολλῶν δὲ ὄντων ἔτι περὶ τὴν ἐσίαν τῶν θεῶν φαινομένων ἀγαθῶν, ἀδὴ τὸ μέσον ἐστὶ τῶν τε νοητῶν, καὶ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν παρίστω· ἐπὶ τὴν τελευταίαν αὐτῶν μέλωμεν ἐμφανῆ λήξιν. Πρώτη μὲν ἐν ἐσὶν αὐτῶν περὶ τὸν τελευταῖον κόσμον ἡ τῶν ἡλιακῶν ἀγγέλων οἶον ἐν παραδείγματι τὴν ἰδέαν, ἢ ὑπόστασιν ἔχουσα. μετὰ ταύτην ὅτι τῶν αἰσθητῶν γεννητικῆς ἢς τὸ μὲν τιμιώτερον

Voss. καὶ τὴν

C ἔρανθ', καὶ ἀσέρον ἔχ' τὴν αἰτίαν· τὸ δ' ὑποδέεσθαι ἐπιπροπεύει τὴν γένεσιν, ἔξ αἰδῆς περιέχον αὐτῆς ἐν ἑαυτῇ τὴν ἀγέννητον ἐσίαν ἅπαντα μὲν ἐν ταῖς περὶ τὴν ἐσίαν τῶν θεῶν τῶνδε διελθεῖν, ἕτε εἰ τῶν "δοίη ἂν τὸ νοῆσαι" αὐτὸς ἔστ' ὁ θεός, διωκτὸν ὅπως καὶ πάντα περιλαβεῖν τῶν ἡμῶν ἐμοίγε φαίνεται ἀδύνατον.

Voss. ἐσίαν ἀγεν. Voss. δοίη νοῆσαι Voss. αὐτὸς ὁ θεός ἔστ'.

D Ἐπεὶ δὲ πολλὰ διεληλύθαμεν, ἐπιθέλειον ὡς περ σφραγίδα τῷ λόγῳ τῶνδε μέλλουσας ἐφ' ἕτερα μελαβαίνειν, σὺν ἐλάτῳ τῆς θεωρίας δεόμενα. Τίς ἐν ἡ σφραγίς, καὶ οἶον ἐν κεφαλαίῳ τὰ πάντα περιλαμβάνουσα ἢ περὶ τῆς ἐσίας τῶν θεῶν νόησις, αὐτὸς ἡμῖν ἐπὶ νῦν θεῖη βελομένοις ἐν βραχεῖ συωελεῖν, τὴν τε αἰτίαν, ἀφ' ἧς προήλθε, καὶ αὐτὸς ὅστις ἐστὶ τίνων τε καὶ ἀποπληροῖ τὸν ἐμφανῆ κόσμον; Ἡλέον ἐν ὧς ἐξ ἐνός μὲν προήλθε τῶν θεῶν εἰς ἀφ' ἐνός τῶν νοητῶν κόσμου βασιλεὺς ἡ ἥλιος, τῶν νοεῶν θεῶν μέσος ἐν μέσοις τελαγμένος, κατὰ παντοίαν

μεσότηλα· τὴν ὁμόφρονα, καὶ Φίλην, καὶ τὰ διεσῶτα συναίχσαν εἰς ἑνωσιν ἄγων τὰ τελευταῖα τοῖς πρώτοις· τελειότητι, ἢ συνοχῆς, ἢ γονίμης ζωῆς, καὶ τ' ἐνοειδῆς ἐσίας τὰ μέσα ἔχων ἐν ἑαυτῷ· τῷ τε αἰσθητῷ κόσμῳ παντοίων ἀγαθῶν προηγόμενος· ἔμνον διῆς αὐ-

Voss. τὸς αὐγῆς περιλάμπει "κοσμῶν τε καὶ *κοσμ-* Φαιδριῶν· ἀλλὰ ἢ τὴν ἐσίαν τῶν ἡλιακῶν ἀγγέλων ἐαυτῷ συυποσήσας

Voss. καὶ τὴν ἀγέννητον αἰτίαν "γνομένων πε- *τῶν γιν-* ριέχων. ἔτι τε πρὸ ταύτης τῶν αἰδίων σωμάτων τὴν ἀγήρω, καὶ μόνιμον τῆς ζωῆς αἰτίαν.

Voss. "Ἀ μὲν ἔν περιτῆς ἐσίας" εἰπεῖν ἐχρῆν *ἔχρη* τῆς θεῆς τῆς καὶ τοῖς τῶν πλείων πα-

Voss. εἰπεῖν *εἰρη* ραλειφθέντων "εἰρηλατῶς ἢ ὀλίγα.

Voss. εἰρη *ταμ, ἢ μὲν* ἐπεὶ δὲ τὸ τῶν δυνάμεων αὐτῆς πλῆθος, καὶ τὸ τ' ἐνεργειῶν κάλλος τοσούτον ἐστίν, ὥστε εἶναι τῶν περὶ τὴν ἐσίαν αὐτῆς θεωρημένων ὑπερβολὴν· ἐπεὶ ἢ πέφυκε τὰ θεῖα προῖόντα εἰς τὸ ἐμφανῆς πληθύνεσθαι διὰ τὸ περιόν ἢ γόνιμον τῆς ζωῆς ὅρα τί δράσομεν οἱ πρὸς ἀχανῆς πέλαγος ἀποδυόμεθα, μόνις καὶ ἀγαπητῶς ἐκ πολλῆς τῆς πρόθεν ἀναπαυόμενοι λόγῳ. τολυμηλέον δ' ὁμοιωτῶς θεῶν θάρρηλα, καὶ πειρατέον ἀψαδαί τ' λόγῳ.

Κοινῶς μὲν δὴ τὰ πρόθεν ῥηθέντα περὶ τῆς ἐσίας αὐτῆς, ταῖς δυνάμεσιν προσήκειν ὑποληπτόν. ἔ γὰρ ἄλλο μὲν ἐστὶν ἐσία θεῶν, δυνάμις δ' ἄλλο· καὶ ἡ Δία τρίτον παρὰ ταῦτα ἐνέργεια. πάντα ἤ ἀπερβέλειαι, ταῦτά ἐστι, ἢ δυνάμεις, ἢ ἐνεργεῖ. ἐδὲ ἢ ὃ μὴ ἐστὶ βέλειαι ἐδὲ ὃ βέλειαι δρᾶν ἔσθ' ἐν ὃ μὴ δυνάμεις ἐνεργεῖν ἐθέλει. Ταῦτα μὲν ἔν περι τ' ἀνθρωπον ἔχ' ὡς ἔχ'· διττὴ γὰρ ἐστὶ μαχομένη φύσις εἰς ἐν κεκοσμημένη, ψυχῆς καὶ σώματι· τῆς μὲν θείας τῆς ὀσκοτεινῆς καὶ ζοφώδους. εἰοικέτε εἶναι μάχη τις ἢ ἐσίας. ἐπεὶ καὶ Ἀριστοτέλης Φησὶ διὰ τὸ "τοῖστον μὴδὲ τὰς ἡδονὰς ὁμολογεῖν μὴδὲ τὰς λύπας ἀλλήλαις ἐν

A ipse concordem, & amicam, & distantia consociantem in unitatem cum postremis prima conciliat: perfectionis, ac devinctio- nis, & genitilis vitæ, ac singularis substan- tiæ medium in sese obtinens, ac sensibili mundo bonorum autor omnium; non eo tantum, quod splendore illum suo collu- strat, ornans atque perpoliens, sed etiam quatenus solarium Angelorum substantiam secum una produxit, & eorum, quæ fiunt, ingenitam causam continet: imo antiquio- rem hac alteram, neque senescentem, sed perpetuam, a qua in sempiterna corpora vita derivatur.

Haecenus ergo quæ de hujus Dei sub- stantia dicenda fuerunt, etsi pleraque præ- termisimus, tamen non pauca disputavi- mus. Quoniam vero tanta virium illius est copia, effectio- numque pulchritudo, ut quæ in ejus substantia considerari possunt, ve- hementer excellent: (quippe divinarum re- rum ea conditio est, ut in apertum progres- sa, præ vitæ redundantia & fecunditate multiplicentur) vide obsecro quid opus fa- cto sit nobis, qui agre ac vix tandem ex lon- ga superiori oratione recreati in immensum nos mare committimus. Sed audendum ta- men nobis est, Dei auxilio confisis, & hæc aggredienda oratio.

Primum itaque sic existimandum est: quæ de illius substantia antea diximus, ad ejusdem vires ac facultates communiter per- tinere. Non enim aliud est substantia Dei, aliud vis: aut tertia insuper aliud est actio. Quippe omnia quæcunque vult, ea & est, & potest, & efficit. Neque enim quod non est, ipse vult: neque quod voluerit, non potest exequi: neque quod non potest, vult efficere. Atque in homine quidem longe aliter sese res habet. Nam duplex in eo dis- sidensque natura & in unum temperata cernitur; corporis, & animæ: quarum hæc divina, illa tenebrosa est & caliginosa: unde pugna quædam oritur & contentio. Hinc, ut Aristoteles ait, neque voluptates in nobis neque dolores invicem consentanei sunt.

Etenim

Cf. Petavii lib. 7. *Eth. cap.* 15. *Voss.* τοῖστον

Etenim quod nobis, alteri est contraria, in eodem genere natura, perpetua sunt illius explicanda nobis, eadem actionibus esse in istis videatur que de viribus consideramus, substantiam arbitrio quidam Solis tam istius Dei si que ut in mundo illum singulariter primum que affe non isdem oculi equi, vel boves, & brutaque peco apparet sensibus, figure student. tam, potes, si vis actionibus, quæ pascas intueni. Hæc, qua totam per substantiam, contractis extremis, unam ac mod in sensibili mous, ubi inter ignem continentur, ut exte mulo junguntur: nantiquore corpora, que generatioe, ut a generatioe habere sibi peris prima principia, & mtercio sejuncta. is medius in unum ipsum copulenti pro effectrix conse- mbole communer que dicatis tempore meminimus: ubi sententia hujus

Etenim quod naturam istarum, quæ insunt nobis, alteri suave est, id alteri, quæ huic est contraria, molestum accidit. At in Deorum genere nihil est ejusmodi. Nam essentia, perpetuoque, nec per vices, illis bona suppetunt. Inprimis ergo quæcunque ad illius explicandam substantiam dicta sunt a nobis, eadem putandum est de viribus & actionibus esse dicta. Cum autem reciprocarī in istis videatur oratio; consequens est, ut quæ de viribus ipsius & actionibus deinceps consideramus, non opera esse tantum, sed substantiam arbitremur. Sunt enim cognati quidam Solis & congeniti Dii, qui illibatam istius Dei substantiam cumulant: quique ut in mundo multiplices sunt, ita circa illum singulariter existunt. Audite vero primum quæ afferuntur ab iis, qui cælum non iisdem oculis contemplantur, quibus equi, vel boves, & id genus rationis expertia brutaque pecora; sed qui ex eo, quod apparet, sensibus, occultam naturam investigare student. Atque, ut ea nondum afferam, potes, si vis, de infinitis illius viribus & actionibus, quæ mundo sublimiores sunt, paucas intueri. Harum virium prima est illa, qua totam penitus intelligentem substantiam, contractis in unum & idem illius extremis, unam ac singularem efficit. Nam quod in sensibili mundo evidenter agnoscimus, ubi inter ignem terramque aer & aqua continentur, ut extrema inter se hoc quasi vinculo jungantur: non est quod quispiam id in antiquiore corporibus substantia ac separata, quæ generationis principium sic obtinet, ut a generatione sit aliena, eodem modo habere sibi persuadeat: quasi illic etiam extrema principia, & ab omni corporum commercio sejuncta, nescio quibus interpositis mediis in unum ab rege coacta Sole, circa ipsum copulentur. Cui quidem vis illa Jovis effectrix consentanea est: quam illi cum Sole communem in Cypro, iisdem utrique dicatis templis, consecratam esse supra meminimus: ubi & Apollinem ipsum testem sententiæ hujus adduximus, quem

ἡμῶν. ἡ γὰρ θαλέρα, φησὶ, τῶν ἐν ἡμῶν
 φύσεων αὐτὴ πρὸς ταύτην ἀντικειμένη
 πέφυκεν ἀλγεινόν. ἐν ᾧ τοῖς θεοῖς ἔδεν
 ἐσι τέτων. ἔσια γὰρ αὐλοῖς ὑπάρχει
 τὰ ἀγαθὰ, καὶ διηνεκῶς ἔποτέ μιν, πο-
 τὲ δ' ἔ. πρῶτον ἔν ὅσα περ ἔφαμεν, τὴν
 ἔσιαν αὐτῆς παραστήσαι βουλόμενοι,
 ταῦθ' ἡμῶν εἰρησάσαι, καὶ περὶ τῶν δυνάμε-
 ων καὶ ἐνεργειῶν νομισέον. ἐπεὶ ᾧ ἐν τοῖς
 τοῖστοις ὁ λόγος ἔοικεν ἀντιθέσθαι. ὅσα
 καὶ περὶ τῶν δυνάμεων αὐτῆς καὶ ἐνεργειῶν
 ἐφεξῆς σκοπέμεν, ταῦτα ἐκ ἔργα μόν-
 ον, ἀλλὰ καὶ ἔσιαν νομισέον. Εἰσὶ γὰρ
 τοῖ θεοῖ συγγενεῖς ἡλίω καὶ συμφουεῖς,
 τὴν ἀχρεαντὸν ἔσιαν τῆς θεῆς κορυφόμε-
 νοι, πληθυνόμενοι μὲν ἐν τῷ κόσμῳ, περὶ
 αὐτὸν δὲ ἐνοειδῶς ὄντες. ἀκκέλε δὴ πρῶ-
 τον ὅσα φασὶν οἱ τὸν ἔρανον, ἔχ' ὡς περ
 ἵπποι καὶ βόες, ὄρῳτες, ἢ τι τῶν ἀλόγων
 καὶ ἀμαθῶν ζώων ἀλλ' ἐξ' αὐτῆς τῆς φα-
 νερῆς τὴν ἀφανῆ πολυπραγμονεῖτες φύ-
 σιν. ἔτι δὲ πρὸ τέτων, εἰ σοὶ φίλον, πε-
 ρὶ τῶν ὑπερκοσμίων δυνάμεων αὐτῆς καὶ
 ἐνεργειῶν, καὶ ἐκ μυρίων τὸ πλῆθος, ὀλί-
 γα θεάσῃ. Πρώτη δὲ τῶν δυνάμεων
 "αὐτῆς ἐσι, δι' ἧς ὅλην δι' ὅλης τὴν νοεράν
 ἔσιαν, τὰς ἀκρότητας αὐτῆς εἰς ἐν καὶ
 ταυτὸ σωάγων, ἀποφαίνῃ μίαν. ὅπερ
 "γὰρ ἐσι περὶ τῆς αἰσθητῆς κόσμον ἐναρ-
 γῶς κατανόησαι, πυρὸς καὶ γῆς εἰλημένον
 ἀέρα καὶ ὕδωρ ἐν μέσῳ, τῶν ἀκρῶν σω-
 δεσμον, τῆτο ἐκ ἂν τις εἰσότης ἐπὶ τῆς
 "πρὸ τῶν σωμάτων" ἔσιας κεχωρισμέ-
 νης ἢ τῆς γεννήσεως ἔχουσα τὴν ἀρχὴν,
 ἐκ ἑσὶ γένεσις. ἔτω διατελέσθαι νομί-
 σαιεν ὡς τε καὶ ἐν ἐκείνοις τὰς ἀκρῶς αἰ-
 τίας κεχωρισμένας πάντῃ τῶν σωμάτων,
 ὑπὸ τῶν μεσοτήτων εἰς ταῦτα παρὰ τῆς
 βασιλέως ἡλίου συναγομένης, ἐνέσθαι
 περὶ αὐτὸν. Σωπρέχει δὲ αὐτῆς καὶ ἡ τῆς
 Διὸς δημιουργικῆς δυνάμεις ἢν ἔφαμεν
 καὶ πρότερον ἰδρῦσθαι τε αὐλοῖς ἐν Κύ-
 πρῳ, καὶ ἀποδεδεῖσθαι κοινῇ τὰ τεμένη-
 καὶ τὸν Ἀπόλλωνα ᾧ αὐτὸν ἐμαρτυροῦμεθα
 τῷ λό-

Voss. αὐτῆς
τὴν ἀφ-

Voss. ἐστὶν cf. p. 139.
αὐτῆς

Voss.
γὰρ περὶ
Voss. ἐστὶ
κόσμον

γε. πρῶ-
των

Voss.
αἰτίας

p. 135.

Voss. τῶν λόγων τῶ λόγῳ ὀνεικὸς δὴ πρῶθεν ὑπὲρ τῆς
ἑαυτῆς φύσεως ἄμεινον εἶδέναι. σώσει

Voss. καὶ ἑστὶ ἡλίω. γὰρ ἡλίῳ καὶ ἔστος, καὶ ἐπικοινωνεῖ, καὶ τὴν
ἀπλότῃα τῶν νοήσεων, καὶ τὸ μόνιμον τῆς
ἔσσης, καὶ κατὰ ταυτὰ ὄν τῆς ἐνεργείας.

ἡμερικὴν Ἄλλα καὶ τὴν Διονύσου ἡμερικὴν δημι-
ουργίαν ἔδαμξ φαίνεσθαι χωρίζων ὁ θε-
ὸς ἡλίῳ τέτω ἢ αὐτὴν ὑποτάττων αἰεὶ, καὶ
ἀποφαίνων σωφρονον, ἐξηγητῆς ἡμῶν
ἔστι τὸ ὑπὸ τῆς θεῆς καλλίστων διανοημά-
των. Ὅποσας δὲ ἐν αὐτῷ περιέχων ὁ
θεὸς ὁδε τὰς ἀρχὰς τῆς καλλίστης νοεραῆς
συγκράσεως, Ἡλίου Ἀπόλλωνος ἐστὶ Μι-
σηγέτης. ἐπεὶ ἢ καὶ ὅλην ἡμῶν τὴν τῆς εὐ-
ταξίας ζωὴν συμπληροῖ, γεννᾷ μὲν ἐν
κόσμῳ τὸν Ἀσκληπιόν· ἔχθ' ἢ αὐτὸν καὶ
πρὸ τῆς κόσμου παρ' ἑαυτῷ.

Ἄλλα πολλὰς μὲν ἀντις, καὶ ἄλλας
περὶ τὸν θεὸν τόνδε δυνάμεις θεωρῶν, ἔ-

*Voss. παρὰ τῶν ἀπο-
χερῶν* ποτ' ἀν' ἐφίκοιτο πασῶν ἀποχερῶν τῆς
μὲν χωριστῆς, καὶ πρὸ τῶν σωμάτων ἐπ'
αὐτῶν οἶματ' αἰτιῶν, ἀνεχωρισμένα
τῆς φανεραῆς προὔπαρχσι δημιουργί-
ας, ἴσην ἡλίῳ καὶ Διὶ τὴν δυναστείαν, καὶ
μίαν ὑπάρχουσαν τε θεωρηκέναι τὴν δὲ
ἀπλότῃα τῶν νοήσεων μετὰ τῆς διαιω-
νίς, καὶ κατὰ ταυτὰ μόνιμα σὺν Ἀπόλ-
λωνι τεθεαμένοις· τὸ ἢ μεριστῶν τῆς δη-
μιουργίας μετὰ τῶν μεριστῶν ἐπιπρο-
πεύουλος ἔσσης Διονύσου· τὸ ἢ τῆς καλ-
λίστης συμμετείας, καὶ νοεραῆς κράσεως
περὶ τὴν τῆς Μισηγέτης δυνάμιν τε θεω-
ρηκόσι· τὸ συμπληρῶν δὲ τὴν εὐταξί-
αν τῆς ὅλης ζωῆς, σὺν Ἀσκληπιῶν νοεσι.
Τοσαῦτα μὲν ὑπὲρ τῶν προκοσμίων αὐτῆς
δυνάμεων ἔργα ἢ ὁμοίᾳ ταύταις, ὑπὲρ τὸν ἐμ-
φανῆ κόσμον, ἢ τῶν ἀγαθῶν ἀποπλήρωσις.
ἐπειδὴ γὰρ ἐστὶ γνήσιος ἐκγονος τῆς ἀγαθῆς,
παρ' αὐτῆς τέλειον τὴν ἀγαθὴν μοῖραν,
αὐτὸς ἀπασὶ τοῖς νοεροῖς διανέμει θεοῖς,
ἀγαθοεργόν, καὶ τελείαν αὐτοῖς διδῶν τὴν
ἔσσης. ἐν μὲν δὴ τῆς δευτέρου δὲ ἔργον
ἔστι τῆς θεῆς, ἢ τῆς νοητῆς καλλίστης ἐν τοῖς

Voss. μόνιμα ἔσσης λωνι τεθεαμένοις· τὸ ἢ μεριστῶν τῆς δη-
μιουργίας μετὰ τῶν μεριστῶν ἐπιπρο-
πεύουλος ἔσσης Διονύσου· τὸ ἢ τῆς καλ-
λίστης συμμετείας, καὶ νοεραῆς κράσεως
περὶ τὴν τῆς Μισηγέτης δυνάμιν τε θεω-
ρηκόσι· τὸ συμπληρῶν δὲ τὴν εὐταξί-
αν τῆς ὅλης ζωῆς, σὺν Ἀσκληπιῶν νοεσι.
Τοσαῦτα μὲν ὑπὲρ τῶν προκοσμίων αὐτῆς
δυνάμεων ἔργα ἢ ὁμοίᾳ ταύταις, ὑπὲρ τὸν ἐμ-
φανῆ κόσμον, ἢ τῶν ἀγαθῶν ἀποπλήρωσις.
ἐπειδὴ γὰρ ἐστὶ γνήσιος ἐκγονος τῆς ἀγαθῆς,
παρ' αὐτῆς τέλειον τὴν ἀγαθὴν μοῖραν,
αὐτὸς ἀπασὶ τοῖς νοεροῖς διανέμει θεοῖς,
ἀγαθοεργόν, καὶ τελείαν αὐτοῖς διδῶν τὴν
ἔσσης. ἐν μὲν δὴ τῆς δευτέρου δὲ ἔργον
ἔστι τῆς θεῆς, ἢ τῆς νοητῆς καλλίστης ἐν τοῖς

Voss. τὰ γὰρ ἐκγονος τῆς ἀγαθῆς, παραδεξάμεν
παρ' αὐτῆς τέλειον τὴν ἀγαθὴν μοῖραν,
αὐτὸς ἀπασὶ τοῖς νοεροῖς διανέμει θεοῖς,
ἀγαθοεργόν, καὶ τελείαν αὐτοῖς διδῶν τὴν
ἔσσης. ἐν μὲν δὴ τῆς δευτέρου δὲ ἔργον
ἔστι τῆς θεῆς, ἢ τῆς νοητῆς καλλίστης ἐν τοῖς

Voss. τὰ γὰρ ἐκγονος τῆς ἀγαθῆς, παραδεξάμεν
παρ' αὐτῆς τέλειον τὴν ἀγαθὴν μοῖραν,
αὐτὸς ἀπασὶ τοῖς νοεροῖς διανέμει θεοῖς,
ἀγαθοεργόν, καὶ τελείαν αὐτοῖς διδῶν τὴν
ἔσσης. ἐν μὲν δὴ τῆς δευτέρου δὲ ἔργον
ἔστι τῆς θεῆς, ἢ τῆς νοητῆς καλλίστης ἐν τοῖς

Antique par sit melius reliquis suam ipsius
cognovisse naturam. Hic enim cum Sole
quoque versatur, & communicat: quo cum
& intelligendi simplicitatem, & substantiæ
stabilitatem, & actionem habet eandem.
Nam & Bacchi multiplicabilem ac dividu-
am efficientiam Apollo minime ab Sole di-
strahere videtur: imo vero cum illam ipsi
perpetuo subjiciat, & assessorem eum esse
pronunciet; ad præclara quædam de Deo
illo mente concipienda nobis velut inter-
pres præit. Cæterum quatenus omnes in
sefe causas præstantissimæ intelligentium
temperationis Deus ille continet, Apollo
Musagetes dicitur; pro eo vero quod con-
cinnum vitæ ordinem complet, Æsculapi-
um gignit in mundo: quem & ante mundum
penes se nihilominus habuerat.

Enimvero licet quamplurimas illius Dei
vires contempletur aliquis; nunquam ta-
men omnes exhaustiet. Sed illud nobis suf-
ficere debet, quod in separabili & corpori-
bus antiquiore natura, & in eo causarum
genere quod separatum apparenti effectio-
ne prius est, parem & eundem Solis ac Jo-
vis principatum & potestatem contempla-
ri potuimus; tum intelligendi simplicitatem,
æternitate & immobili constantia conjun-
ctam, cum Apolline spectavimus; at effi-
cientiæ multiplicabilem rationem cum Bac-
cho, multiplicabilis substantiæ præside; e-
gregiam porro temperationis in intelligenti-
bus harmoniam & concentum in Musage-
tæ virtute perspeximus; ac postremo vim il-
lam, quæ concinnum vitæ totius ordinem
complet, cum Æsculapio cognovimus.
Hæc nos de antiquioribus mundo illius
viribus disputare potuimus: quibus re-
spondentia & ejusdem ordinis effecta, quæ
apparentem mundum superant, bonorum
completionem definita sunt. Cum enim ger-
mana sit illius Boni soboles, & ab eo bona
forte eademque perfecta donatus fuerit;
hanc ipse intelligentes in Deos dividit, be-
neficium illis perfectamque substantiam
impertiens. Alterum Dei opus est, intel-
ligibilis pulcritudinis in intelligentibus &
expertibus

expertibus corporis formis absolutissima di-
 stributio. Etenim cum genitalis substantia,
 quæ in natura rerum apparens est, procrea-
 re aliquid in pulcri genere cupit, ac foetum
 exponere; antecedit illa necesse est, quæ in
 intelligibili pulcritudine in æternum ac sem-
 per idipsum faciat; non sic, ut illud modo
 præstet, postea desinat: aut aliquando gi-
 gnat, ac deinde sit sterilis. Nam quacun-
 que hic sunt aliquando pulcra, ea semper
 in intelligibilibus existunt. Quamobrem di-
 cendum id videtur, genitali cuilibet causæ,
 quæ in apparentibus cernitur, in intelligibili
 ac sempiterna pulcritudine ingenitum quen-
 dam foetum antecedere: qui penes illum
 Deum sit, quem circum se ipse produxit:
 cui perfectam largitus est mentem; sic tan-
 quam oculis visum beneficio lucis infun-
 dens. Ad eum quippe modum per intelli-
 gens exemplar, quod æthereo fulgore mul-
 to splendidius objicit, intelligentibus, opi-
 nor, omnibus ut intelligant intelligentur-
 que concedit. Præter hanc alia regis om-
 nium Solis est sane admirabilis effectio;
 nempe fors illa conditioque melior, quam
 præstantioribus generibus attribuit, angelis,
 demonibus, heroibus, animisque particu-
 laribus; qui in exemplaris & ideæ ratione
 permanent, neque se unquam ipsos in cor-
 pora demittunt. Ac Dei quidem anterior-
 rem mundo substantiam, ejusque vires &
 effecta, in rege omnium Sole prædicando,
 quatenus ipsius laudes assequi potuimus,
 properantes exposuimus. Quoniam autem
 oculi quam aures fide digniores vulgo esse
 dicuntur; etsi minus quam intelligentia fi-
 dei merentur, imbecillioresque sunt; age
 de manifesta ipsius effectione, postulata pri-
 us ab eo venia, vel mediocriter eloqui
 studeamus.

Apparens itaque mundus circum illum
 ab omni æternitate productus est: tum lu-
 men illud, quo mundus ambitur, ab æterno
 stabilem sedem obtinet: non in ea modo
 consistens, modo relinquens, nec alias aliter,
 sed eodem modo semper habens. Quod si
 quis sempiternam hanc naturam vel sola
 cogitatione temporis illigare voluerit; is de

νοεροῖς ἢ ἀσωμάτοις εἶδеси τελειότατη
 διανομή. Τῆς γὰρ ἐν τῇ φύσει φαινομέ-
 νης ἑστίας γονίμης γεννᾶν ἐφιεμένης ἐν
 τῷ καλῷ, ἢ ὑπεκλίθεσθαι τὸν τόκον, ἐτι
 ἀνάγκη προηγείσθαι τὴν ἐν τῷ νοητῷ
 κάλλει τὸ αὐτὸ διαιονίως καὶ αἰετοῖσι
 σάν· ἀλλ' ἐχὶνῶ μὲν, εἰσαυθις δὲ οὐ.
 ἢ πόλε μὲν γεννῶσαν, αὐθις δὲ ἄγονον.
 ὅσα γὰρ ἐνλαυθὰ πόλε καλὰ, ταῦτα ἐν
 τοῖς νοητοῖς αἰεῖ. Ῥητέον τοίνυν αὐτῆς τῆς
 ἐν τοῖς φαινομένοις αἰτίας γονίμης προ-
 καθηγείσθαι τ' ἐν τῷ νοερω καὶ διαιονίω
 κάλλει τόκον ἀγέννητον· ὃν ὁ θεὸς ἐτ'
 ἐχέει, καὶ περὶ ἑαυτὸν ὑποσῆσας· ὡ καὶ
 τὸν τέλειον νῦν διανέμει, καθάπερ ὄμ-
 μασι ἐνδιδοῦς διὰ τῆς φωτὸς τὴν ὄψιν. ἔτω
 δὲ καὶ ἐν τοῖς διὰ τῶν νοερῶ παραδείγμα-
 τῶν, ὃ πρόλειψι πολὺ· φανότερον τῆς αἰ-
 θρίας αὐγῆς, πᾶσιν οἷμα, τοῖς νοεροῖς
 τὸ νοεῖν καὶ νοεῖσθαι παρέχει. ἑτέρα
 πρὸς ταύταις ἐνέργεια θαυμαστὴ φαί-
 νεται περὶ τὸν βασιλέα τ' ὅλων ἥλιον ἢ
 τοῖς κρείττοσι γένεσιν ἐνδιδομένη· μοῖ-
 ρα βελτίων, ἀγγέλοις, δαίμοσιν, ἥρωσι,
 ψυχαῖς τε μερικαῖς, ὅποσαι μένεσιν ἐν
 παραδείγματι καὶ ιδέας λόγῳ, μήπο-
 τε ἑαυτὰς διδῶσαι σώματι. Τὴν μὲν ἔν
 προκόσμιον ἑστίαν τῆς θεῆς, δυνάμεις τε
 αὐτῆς ἔργα, τ' βασιλέα τ' ὅλων ὑμνεύ-
 τες ἥλιον, ἐφ' ὅσον ἡμῖν οἷον τε ἦν ἐφι-
 κέσθαι τῆς περὶ αὐτὸν εὐφημίας σπεύ-
 δόντες, διεληλύθαμεν. Ἐπεὶ δὲ ὄμμα-
 τα, φασὶν, ἀκοῆς ἐσι πισότερα, καὶ τοῖ
 τῆς νοήσεως ὄντα γε ἀπισότερα ἢ ἀσθε-
 νέστερα· φέρε καὶ περὶ τ' ἐμφανῆς αὐτῆς
 δημιουργίας, αἰτησάμενοι παρ' αὐτῆς, τὸ
 μετεῖως εἰπεῖν πειραθῶμεν.

Ἵπέση μὲν οὖν περὶ αὐτὸν ὁ φαινό-
 μενος κόσμος ἐξ αἰῶνος ἔδραν ἔχει
 τὸ περικόσμιον φῶς ἐξ αἰῶνος· ἐχὶνῶ
 μὲν, τότε δὲ οὐ· ἐδὲ ἄλλοτε ἄλλως αἰεῖ
 δὲ ὡσαύτως· ἀλλ' εἴ τις ταύτην τὴν δια-
 ὄνιον φύσιν ἀχρὶς ἐπινοίας ἐβελήσειε
 χρονικῶς καλανοῆσαι, τὸν βασιλέα τῶν
 ὅλων

ὅλων ἡλίον ἀθρόως καταλάμπουσα
 ῥᾶσα ἀν γνοίη, πόσων αἰτίος ἐστὶ δι' αἰῶ-
 νος ἀγαθῶν τῷ κόσμῳ. Οἶδα μὲν ἔν κη
 Πλάτωνα τὸν μέγαν, καὶ μετὰ τῆτον ἀν-
 δρα τοῖς χρόνοις μὲν, ἔστι μὴν " Φύσιν
 καλαδέεσσον· τὸν Χαλκιδέα Φημί τὸν
 Ἰάμβλιχον ὃς ἡμᾶς τὰ τε ἄλλα περὶ
 τὴν φιλοσοφίαν, καὶ δὴ καὶ ταῦτα διὰ τῶν
 λόγων ἐμύθησεν ἄχρις ὑποθέσεως τῆ
 γεννητῆ προσχρωμένως, καὶ οἰονεὶ χρονι-
 κὴν τινα τὴν ποίησιν ὑποτιθεμένως· ἵνα
 τὸ μέγεθος τῆ παρ' αὐτῆ γινομένων ἔρ-
 γων ἐπινοηθεῖη. Πλὴν ἀλλ' ἔμογε τῆς
 ἐκείνων ἀπολειπομένῳ παντάπασιν δυ-
 νάμεως, ἔδαμῶς ἐστὶ παρακινδυνεύειον·
 εἴπερ ἀκίνδυνον ἔδδ' αὐτὸ τὸ μέχρι
 ψιλῆς ὑποθέσεως χρονικὴν τινα περὶ
 τὸν κόσμον ὑποθέσθαι ποίησιν" ὁ κλει-
 νὸς ἥρωος ἐνόμισεν Ἰάμβλιχος. Πλὴν
 ἀλλ' ἐπεὶ περὶ θεοῦ ἐξ αἰώνιος " προῆλ-
 θεν αἰτίας· μᾶλλον δὲ προήγαγε πάντα
 ἐξ αἰῶνος, ἀπὸ τῆ ἀφανῶν τὰ φανερά
 βεβλήσθαι θεῖα καὶ ἀρρήτω τάχει, καὶ ἀνυ-
 περβλήτω δυνάμει πάντα ἀθρόως ἐν τῷ
 νῦν ἀπογεννήσας χρόνῳ, ἀπεκλήρω-
 σαλο μὲν οἷον οἰκειοῦσαν ἔδραν τὸ μέσον
 ἔρανθ. ἵνα πανταχόθεν ἴσα διανέμη
 " τὰ ἀγαθὰ τοῖς ὑπ' αὐτῆ, καὶ σὺ αὐτῆ
 προελθῶσι θεοῖς· ἐπιπροπέυη ἡ τὰς ἐ-
 πλά, καὶ τὴν ὀγδόην ἔρανθ κυκλοφορίαν
 ἐνάτην τε, αἶμα, δημιουργίαν τὴν ἐν γε-
 νέσει καὶ φθορᾷ συνεχεὶ διαιωνίως ἀνα-
 κυκλωμένην γένεσιν. Οἶτε γὰρ πλάνη-
 τες εὐδὴλον ὅτι περὶ αὐτὸν χορεύοντες,
 μέτρον ἔχουσι τὴ κινήσεως τὴν πρὸς τὸν
 θεὸν τόνδε τοιάνδε περὶ τὰ σχήματα
 συμφωνίαν ὅτε ὅλος ἔρανθ" αὐτῆ κα-
 τὰ πάντα συναρμοζόμενος εἰαυτῆ τὰ μέ-
 ρη, θεῶν ἐσιν " ἐξ ἡλίος πλήρης. ἔστι γὰρ
 ὁ θεὸς ὃδε πέντε μὲν κύκλων ἀρχῶν
 κατ' ἔρανθ, τρεῖς δ' ἐκ τῶν ἐπιῶν, ἐν
 τρισὶ τρεῖς γεννᾶ τὰς χάριτας. οἱ λει-
 πόμενοι δὲ μεγάλης " εἰσὶν ἀνάγκης
 πλάσιγες. Ἀσύνηλον ἴσως λέγω τοῖς

A rege omnium Sole, qui confestim omnia
 sua luce collustrat, facillime cognoscet,
 quanta vis ab illo, velut principio, bonorum
 in hunc mundum ex aeterno proficiscatur.
 Non me praeterit tam magnum Platonem,
 quam, qui tempore, non tamen indole,
 posterior extitit, Chalcidensem Jamblichum;
 qui cum alia in Philosophia multa, tum haec
 ipsa nos arcana libris suis edocuit; hypothe-
 si tenus genitum adhibuisse, ac temporari-
 am quandam effecttionem disputationis tan-
 tummodo gratia posuisse; ut eorum, quae
 ab illo fiunt, magnitudo utcunque capiatur.
 Mihi vero, qui ingenii vi ac facultate omni-
 no sum illis inferior, nequaquam haec sub-
 eunda est alea: praesertim cum ne istud qui-
 dem, vel disputationis tantum gratia tem-
 porariam circa mundum effecttionem pone-
 re, periculo careat; quod Heroi illi magno
 Jamblichio videbatur. Verum cum ab a-
 terno principio Deus ille processerit: vel ab
 aeterno potius universa produxerit: ex laten-
 tibus apparentia, divina voluntate, & inex-
 plicabili celeritate, atque insuperabili virtu-
 te simul omnia in praesenti tempore gene-
 rans; ideo mediam caeli regionem velut ac-
 commodatiorem sibi sortitus est: ut produ-
 ctis a se secumve Diis aequaliter bona distri-
 buat: nec non ut septenos, & octavum ad-
 eo caeli orbem ac circuitum gubernet: tum
 nonam insuper effecttionem, quae in gene-
 ratione & interitu sempiternam habet vicis-
 situdinem. Nam quod ad Planetas attinet,
 perspicuum est ipsos circa Solem velut cho-
 ros agentes, motus suos non aliter, quam
 certis ad illum Deum figurarum conforma-
 tionibus, habere dimensos: tum caelum u-
 niversum, suis omnibus partibus eidem con-
 gruens, Deorum ab Sole multitudine com-
 pletur. Etenim Deus iste quinque per cae-
 lum orbibus praest: quorum tres obiens,
 totidem Gratias gignit: caeteri magnae ne-
 cessitatis lances esse dicuntur. Haec sunt
 Graecis forsitan obscuriora. Quasi vero
 commu-

Voss. τῆ Φύσιν

Voss. αὐτῆ

γρ. ποιη-
σιν ὡς
ὁ κλ.
Voss. πα-
ρηλθεν

Voss. τὰ γὰρ

ε. αὐτῆ

Voss. τὸ
ἐξ ἡλ.
πλήρης

q. Heriodi Μετ. 907.
Voss. αὐ-
νάγκης
εἰσὶ

communia ta
 da sint. Arc
 cupiam possi
 gnium est. N
 dem a vobi
 & citra inqu
 Nonne alteri
 tur, quod eod
 ceat: puta, ut
 hodierno? Tu
 res, cum animo
 quam, ad natu
 plicare stude; n
 mus. Verum n
 licet accuratissi
 quod nonnulli u
 ra illa duo mun
 altem minime
 tum unumquod
 temans diem, ap
 cogitatione facile
 lustratio paulatim
 cumentis augeat
 libremus, in qui
 cupiam possim
 ropes esse diei
 solans supra terr
 tempus uno eod
 advertat mo
 temo illa diei c
 ro tropicis, accom
 hoc aliquis existim
 na. Quippe circa
 is, qui adverta
 cadunt, utrinque
 it istorum qui alte
 re nullo modo
 in rebus expli
 tibus, conversion
 rorum parens et
 modo recedens, O
 libstantur dix &
 aliquid loquim
 ante nos Hom
 Occasi, qua na
 alium pariter,
 ce, beatorum ge

communia tantummodo & contrita dicenda sint. Atqui ne hoc quidem, ut videri cuiquam possit, prorsus inusitatum ac peregrinum est. Nam Dioscuroi cuiusmodi tandem a vobis esse creduntur? o sapientissimi, & citra inquisitionem pluribus assentientes! Nonne alternis diebus vivere ideo dicuntur, quod eodem ambobus die videri non liceat: puta, ut vos intelligitis, hesterno & hodierno? Tum hoc, per eosdem Castores, cum animo tuo cogita: mecum id, inquam, ad naturam & rem quampiam applicare stude; ne quid novi insulsi dicamus. Verum nihil reperiemus ejusmodi, licet accuratissime perscrutemur. Nam, quod nonnulli inter Theologos hemisphæria illa duo mundi significare voluerunt, id ad rem minime pertinet. Cur enim horum unumquodque *έτερέμερον*, id est alternans diem, appelletur, ne fingi quidem cogitatione facile poterit; cum illorum collustratio paulatim sine sensu quotidianis incrementis augeatur. Nunc ea porro consideremus, in quibus innovare aliquid videri cuiquam possimus. Igitur ejusdem participes esse diei jure illi dicendi sunt, quibus solaris supra terram progressionis æquale tempus uno eodemque mense contingit. Animadvertat modo quisquam, ecquid alternatio illa diei cum aliis circulis, tum vero tropicis, accommodari queat. Atqui, ut hoc aliquis existimet, dispar tamen est ratio. Quippe circuli isti semper apparent, & iis, qui adversas umbrarum situ plagas incolunt, utrinque ambo conspicui sunt. At istorum qui alterum vident, alterum videre nullo modo possunt. Sed ne diutius

*Oceani, quæ natiuitas cunctis
fuit;*

mortalium pariter, ac Deorum, ut idem diceret, beatorum generi. Vere id quidem.

A Έλλησιν ὡσπερ δέον μόνον τὰ συλήθη, καὶ γνώριμα λέγειν. ἔμην ἔδὲ τῆτο ἔσιν, ὡς ἀντις ὑπολάδοι, παντελῶς ἔξενον. οἱ Διόσκυροι τίνες ἡμῖν εἰσίν; (ὡ γε. ὑμῖν σοφῶταλοι καὶ ἀδασανίως τὰ πολλὰ παραδεχόμενοι) ἔχ ἔτερέμεροι λέγονται, διότι μὴ θεμικ ὀράσθαι τὴ αὐτῆς ἡμέρας; ἡμεῖς ὅπως ἀκέρει εὐδῆλον ὅτι τῆς χθὲς καὶ τῆμερον. εἶτα καὶ ἡ νοεῖ f. νόη τῆτο, πρὸς αὐτῶν τὴ Διοσκύρων, ἔφαρμόσωμεν αὐτὸ φύσιν τινὶ καὶ πράγματι, κοινὸν ἵνα μηθέν, μηδὲ ἀνόητον λέγωμεν. ἀλλ' ἔκ ἂν εὐροῖμεν ἀκείβῶς ἐξετάζοντες. Οὐδὲ γὰρ ὡς ὑπέλαβον εἰρησάτινες πρὸς τὴ θεολόγων, ἡμισφαίρια τῆ παντὸς τὰ δύο, λόγον ἔχον τινά. πῶς γὰρ ἔσιν ἔτερέμερον αὐτῶν ἕκαστον, ἔδὲ ἐπινοῆσαι ῥάδιον ἡμέρας ἐκάστης ἀνεπαιδῆτες τὴ κατὰ τὸν φωτισμὸν αὐτῶν παραυξήσεως γινομένης. σκεψώμεθα δὲ νῦν ὑπὲρ ὧν αὐτοὶ καινοτομεῖν ἴσως τῶ δοκῶμεν. τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐκείνοι **C** μελέχεν ὀρθῶς ἂν ῥηθῆεν, ὁπόσοις ἴσος ἔσιν ὁ τῆς ὑπὲρ γῆν ἡλίξ πορείας χρόνος ἐν ἐνὶ καὶ τῶ αὐτῶ μηνί. ὀράτω τις νῦν εἰ μὴ τὸ ἔτερέμερον τοῖς κύκλοις ἔφαρμόζῃ τοῖς τε ἄλλοις, καὶ τοῖς τροπικοῖς. ὑπολήψεται τις, ἔκ ἴσον ἔσιν. οἱ μὲν γὰρ ἀεὶ φαίνονται, καὶ τοῖς τὴν ἀντίσκιον οἰκῶσι γῆν ἀμφοτέροις ἀμφοτέροι τῶν ὁ, οἱ θάτερον ὀρῶντες ἔδαμῶς ὀρῶσι θάτερον. ἀλλ' ἵνα μὴ πλείω περὶ τῶ αὐτῶν λέγων διατείσω τὰς τροπὰς ἐργαζόμενος, ὡσπερ ἴσμεν, πατὴρ ὠρῶν ἔσιν. ἔκ ἀπολείπων δὲ ἔδαμῶς τὰς πόλεις Ῥεανὸς ἂν εἴη, διπλῆς ἡγεμῶν ἔσας. μῶν ἀσαφές τι καὶ τῆτο λέγομεν; ἐπεὶ περ πρὸς ἡμῶν αὐτὸ καὶ Ὀμηρος ἔφη

Ῥεανῶ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι Iliad. ε. 14
τέτυκται, v. 246.

θνητῶν τε, θεῶν θ', ὡς ἂν αὐτὸς Φαίη, μακάρων; ἀληθῶς. καὶ γὰρ τῶν πάντων

T ij

πάντων ἑδέν ἐστιν, ὃ μὴ τ' ὤκειανθ' πέ-
Φικεν ἑστίας ἔκγονον. Ἀλλὰ τί τῶτο
πρὸς τὰς πολλὰς βέλῃ σοι Φρόσω;
καίτοι σιωπᾶσθαι κρείσσον ἦν εἰρήσε-
ται δὲ ὅμως. λέγω γὰρ, εἰ καὶ μὴ πάν-
τες ἐτοίμως ἀποδέξονται.

Ὁ δίσκος ἐπὶ τῆς ἀνάστρα Φέρεται,
πολύτ' ἀπλανὲς ὑψηλότερος. ἢ ἔτω
δὲ τῶν μὲν πλανωμένων ἔχ' ἕξ τὸ μέ-
σον τριῶν δὲ τ' κόσμων, κατὰ τὰς τε-
λεστικὰς ὑποθέσεις· εἰ χρεὶ τὰ τοιαῦτα
καλεῖν ὑποθέσεις· ἀλλὰ μὴ ταῦτα
μὲν δόγματα· τὰ δὲ τ' σφαιρικῶν, ὑπο-
θέσεις. οἱ μὲν γὰρ θεῶν, ἢ δαιμόνων
μεγάλων δῆ τινων ἀκέραιες Φασιν·
οἱ δὲ ὑποτίθενται τὸ πιθανὸν ἐκ τῆς
πρὸς τὰ Φαινόμενα συμφωνίας. αἰ-
νεῖν μὲν ἔν' ἄξιον καὶ τῶσδε· πιστεύειν
δὲ ἐκείνοις, ὅταν βέλῃον εἶναι δοκῇ, τῶ-
τον ἐγὼ παίζων καὶ σπερδάζων ἄγα-
μαί τε, καὶ τεθαύμακα. καὶ ταῦτα
μὲν δὴ ταῦτα, Φασί.

Πολύ δ', πρὸς οἷς ἔφην, πλήθος ἐστὶ
τῶν "προσχερανίων θεῶν" ἕς καλενοή-
σαν οἱ τὸν ἕρανὸν μὴ παρεργας, μηδὲ
ὡσπερ τὰ βοσκήματα θεωρεῖντες. τὰς
τρεῖς γ' τετραχῆ τέμνων, διὰ τὴν ζωο-
φόρον κύκλον πρὸς ἑκάστον αὐτῶν κοινω-
νίαν, τῶτον αὐθις τ' ζωοφόρον εἰς δώδε-
κα θεῶν διωάμεις διαίρει. καὶ μὲν τοι
τῶτων ἑκάστον εἰς τρεῖς. ὡς τε ποιῶν ἕξ
ἐπὶ τοῖς τετρακοντῶ. ἐνθεν οἶμαι καθήκον
ἀνωθεν ἡμῖν ἕξ ἕρανθ' τριπλῆ χάριτων
δόσις, ἐκ τ' κύκλων, ἕς ὁ θεὸς ὁδε τετρα-
χῆ τέμνων τὴν τετραπλῆν ἐπιπέμπει
τῶν ὠρῶν ἀγλαίαν αἰ δὴ τὰς τετραπλῆς
ἔχουσι τ' καιρῶν. κύκλον τε καὶ αἰ χά-
ριτες ἐπὶ γῆς διὰ τῶν ἀγαλμάτων μι-
μῶσαι. χαριδοῦτος δὲ ἐστὶν ὁ Διόνυσος εἰς
ταυτὸν λεγόμενος ἡλίω συμβασίλευ-
ειν. τί ἔν' ἐτι σοι τὸν ἕρον λέγω, καὶ
τὰ ἄλλα θεῶν ὀνόματα, τὰ πάντα ἡ-
λίω προσήκοντα, συνῆκαν γ' ἄνθρωποι
τὸν θεὸν ἕξ ὧν ὁ θεὸς ὁδε ἐργάζεται,

28. τῶν
περὶ τὸν
ἕρανὸν
θεῶν

A Nam nihil est ex omnibus; quod non de
Oceani substantia natum propagatumque
sit. Verum quid istud ad vulgus pertineat,
visne tibi ut explicem? Quanquam silere for-
tasse melius esset; sed nihilominus eloquar.
Dicam igitur, tametsi non omnes bonam
in partem accepturi sunt.

Orbis ille solaris in stellis vacua sphaera
longe illa, quæ fixas continet, altior move-
tur. Ita fit ut errantium medius non sit, sed
mundorum trium; ut in mysticis hypothe-
sibus traditur. Si tamen hypotheses appel-
landæ sunt, ac non potius ista quidem do-
gmatum; sphaerica vero hypotheseon vo-
cabula mereantur: nam illa testes habent
eos, qui a Diis, vel magnis Dæmonibus
audierunt; altera vero sumuntur ab iis,
qui ex apparentium consensione ac concor-
dia quod probabile videtur esse constituunt.
Quare ut istos laudare, sic illis fidem tri-
buere, si quis melius esse iudicet; hunc ego
ludens pariter ac serio agens amplector &
admiror. Sed hæc, ut vulgo dicunt, ejus-
modi sunt.

C Præter hos vero, quos dixi, innumerabi-
lis est cælestium multitudo Deorum ab iis
animadversa, qui cælum non obiter, nec
pecudum more, contemplati sunt. Ac tres
illos mundos quadrifariam secans; propter
signiferi circuli cum unoquoque commu-
nionem; hunc rursus ipsum signiferum du-
odecim in Deorum vires dividit: atque ho-
rum singulos in tres alias: ita sex & triginta
conficiuntur. Hinc triplex, opinor, ad nos
de cælo Gratiarum largitio proficiscitur; ex
iis videlicet circulis, quos Deus ille quadri-
fariam tribuens, quadripartitam annuarum
tempestatum gratiam immittit. Quin &
circulum Gratia in terris simulacris suis imi-
tantur. Bacchus vero gratificus est, qui cum
Sole commune regnum obtinere dicitur.
Quid hic Horum commemorem, aliave
Deorum nomina, quæ in Solem universa
conveniunt? Homines quippe Deum hunc
intellexerunt ex iis, quæ vi suapte molitur;
cum

cum coelum omne bonis intelligibilibus perficit, idque pulcritudinis suae particeps reddit. Atque hinc exorsus sese totum ac per partes ad bonorum profusionem applicat. **** Omni quippe motui, ad extremam usque mundi regionem, naturae insuper omni animaeque praesident: ac quicquid usquam est, id omne & ubique perficitur. Hunc tam copiosum Deorum exercitum in singularem & primariam unitatem componens, Minervam ei Pronoam attribuit: quam e vertice Jovis ortum habuisse narrant fabulae; nos ex toto Sole rege prodiisse totam, & in ipso comprehensam, credimus. In quo eatenus a fabula differimus, quod non e summo vertice, sed totam e toto natam esse volumus. Nam alioqui, cum nihil Solem inter & Jovem interesse putemus, veterem ad opinionem accedimus. Hoc ipsum deinde Pronoam Minervam esse dicentes, novi nihil usurpamus, si recte id assequimur:

Venit ad Pythonem, & ad Minervam Pronoam.

Sic antiqui Minervam Pronoam Apollini, qui nihil ab Sole differre videbatur, assidere voluerunt. Ac nescio an non Homerus divino quodam instinctu (hunc enim divino furore verisimile est fuisse correptum) istud ipsum in poesi sua passim vaticinando cecinerit:

Honore vero afficiar, quemadmodum honoratur Minerva & Apollo;

nimirum ab Jove: qui & idem est cum Sole. Sicut rex Apollo propter notionum simplicitatem cum Sole communicat; sic & Minervam credibile est, cum & ab ipso substantiam traxerit, ejusque perfecta sit intellectio, Deos illos, qui Solem circumstant, sine ulla confusione, cum rege omnium Sole in unum contrahere: eandemque de summo caeli vertice sinceram illibatamque vitam per septenos orbis ad Lunam usque derivare ac tribuere. Quam quidem Lunam orbicularium corporum ultimam

A σύμπαντα ἔρανόν τοῖς νοεροῖς ἀγαθοῖς τελειωσάμενος, καὶ μετὰ δὲ αὐτῷ τῶ νοητῶ καὶ ἄλλοις ἀρξάμενός τε ἐκείθεν, ὄλοντε αὐτὸν καὶ κατὰ μέρη τῆ τ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν δόσφ. **** πᾶσαν γὰρ ἐπιτροπέυσι κίνησιν ἄχρι τ' τελευταίας τῶ κόσμου λήξεως. Φύσιν τε, καὶ ψυχὴν, καὶ πᾶν ὅ, τί ποτέ ἐσι, πάντα πανταχῶ τελειῶται. τὴν δ' ἰσοταύτην στρατιάν τῶν θεῶν εἰς μίαν ἡγεμονικὴν ἔνωσιν συνιάξας, Ἀθηναῖαν πρόνοιαν παρέ-

B δωκεν ἢν ὁ μὲν μῦθος Φησὶν ἐκ τῶ Διὸς γενέσθαι κορυφῆς ἡμεῖς δ' ὅλην ἐξ ὅλης τῶ βασιλείως ἡλίου προβληθῆναι, συνηχομένην ἐν αὐτῷ ταύτη διαφέροντες τῶ μύθῳ, ὅτι μὴ ἐκ τῶ ἀκροτάτου μέρους ὅλην δ' ἐξ ὅλης. ἐπεὶ τὰλλα γε εἰδὲν διαφέρειν ἡλίου Δία νομίζοντες, ὁμολογῶμεν τῆ παλαιᾷ Φήμῃ. καὶ τῶτο δὲ αὐτὸ Πρόνοιαν Ἀθηναῖαν λέγοντες & καινοτομοῦμεν, εἴπερ ὀρθῶς ἀκούομεν

Ἰμελο δ' εἰς Πυθῶν, καὶ εἰς Γλαυκῶπα Προνοίην.

Eustath. Iliad. A. fol. 83.

C ἔτως ἄρα καὶ τοῖς παλαιοῖς ἐφαίνετο Ἀθηναῖα πρόνοια σὺν Ἰθρονῶ Ἀπόλλωνι, τῶ νομιζομένῳ μηδὲν ἡλίου διαφέρειν. μὴ ποτε ἐν καὶ θεῖα μοῖρα τῶτο Ὀμηρῶ ἦν γὰρ, ὡς εἰκός, θεόληπτος ἀπειμαντεύσατο πολλαχῶ τῆς ποιήσεως

Τιοίμην δ' ὡς τίειτ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,

Iliad. N. V. 827.

ὑπὸ Διὸς δῆπρθεν ὅσπερ ἐσὶν ὁ αὐτὸς ἡλίου. καθάπερ ὁ βασιλεὺς Ἀπόλλων ἐπικοινωνεῖ διὰ τῆς ἀπλότητος τ' νοήσεων ἡλίου ἔτω δὴ καὶ τὴν Ἀθηναῖαν νομίζον ἂν ἀπ' αὐτῶ παραδεξαμένην τὴν ἔσταν, ἔσαν τε αὐτῶ τελείαν νόησιν, συνάπτεν μὲν τῶς περὶ τὸν ἡλίον θεῶς

" αὐτῶ βασιλεῖ τῶν ὅλων ἡλίου, δίχα γε αὐτῶ συγχύσεως, εἰς ἔνωσιν αὐτῆν δὲ ἄχραντον, καὶ καθαρὰν ζωὴν ἀπ' ἀκροῦς ἀψίδος ἔρανῶ, διὰ τῶν ἐπὶ τὰ κύκλων ἄχρι τῆς Σελήνης " νέμισαν ἐποχέ- τεύειν. ἢν ἡ θεὸς ἦδε τ' κυκλικῶν ἔσαν σιν.

T iij

σωμά-

σωμάτων ἐσχάτην ἐπλήρωσε διὰ τῆς
Φρονήσεως. ὑφ' ἧς ἡ Σελήνη τάτε ὑ-
πὲρ τὸν ἕρανὸν θεωρεῖ νοητὰ, καὶ τὰ ὑφ'
αὐτὴν κοσμοῦσα τὴν ὕλην τοῖς εἶδεσιν,
ἀναιρεῖ τὸ θηριῶδες αὐτῆς, καὶ παραχῶ-
δες, καὶ ἀτακτον. Ἀνθρώποις δ' ἀγαθὰ
δίδωσιν Ἀθηναῖ, σοφίαν, καὶ νοεῖν, καὶ τὰς
δημιουργικὰς τέχνας. καλοικεῖ δ' τὰς ἀ-
κροπόλης αὐτῆς, δὴ πρὸθεν καλασησαμέ-
νη τὴν πολιτικὴν διὰ σοφίας κοινωσίαν.

Ὀλίγα ἔτι περὶ Ἀφροδίτης ἢ
συνεφάπτεσθαι τῆς δημιουργίας τῆς θεῶν
Φοινίκων ὁμολογῶσιν οἱ λόγοιοι καὶ
ἐγὼ πείθομαι. ἔστι δὲ ἐν αὐτῇ σύγκρα-
σις τῶν ἕρανίων θεῶν, καὶ τῆς ἀρμονίας
αὐτῶν ἔτι Φιλία καὶ ἔνωσις. ἡλίος γὰρ
ἐγγὺς ἔστα, καὶ συμπεριθέσσα, καὶ πλη-
σιάσσα, πληροὶ μὲν τὸν ἕρανὸν εὐ-
κρασίας ἐνδίδωσι δ' τὸ γόνιμον τῇ γῆ,
προμηθευμένη καὶ αὐτῇ τῆς ἀειγενεσίας
τῶν ζώων ἧς ὁ μὲν βασιλεὺς ἡλίου ἔχει
τὴν πρωτογενὴν αἰτίαν Ἀφροδίτη δ' αὐ-
τῆς συναίτιος, ἢ φέγγεσσα μὲν τὰς ψυ-
χὰς ἡμῶν συνὲ εὐφροσύνην καλαπέμ-
πσσα δὲ εἰς τὴν γῆν ἐξ αἰθέρος ἀυγὰς
ἡδίστας καὶ ἀκηράτους, αὐτὴ δ' χρυσεῖς
σιλπνοτέρας.

Ἐτι μετελάσαι βέλομαι τῆς Φοινί-
κων θεολογίας. εἰ δὲ μὴ μάτην, ὁ λό-
γος προῖων δείξει. οἱ τὴν Ἐδεσσαν οἰ-
κῶντες, ἱερὸν ἐξ αἰῶν ἡλίου χωρίον,
Μόνιμον αὐτῆς καὶ Ἀζίζον συγκαθιδρύ-
σιν. αἰνίττεσθαι φησὶν Ἰάμβλιχ
παρ' ἧς ἢ τ' ἄλλα πάντα ἐν πολλῶν
μικρῶν ἐλάβομεν ὡς ὁ Μόνιμος μὲν
Ἑρμῆς εἴη Ἀζίζος δ' Ἀρης, ἡλίου πάρε-
δροι, πολλὰ καὶ ἀγαθὰ τὰ περὶ γῆν
ἐποχρετεύοντες τόπων.

Τὰ μὲν ἐν περὶ τῆς ἕρανὸν ἔργα τῆς θεῶν
τοιαῦτά ἐστι, καὶ διὰ τοιαύτων ἐπιτελέ-
μενα, μέχρι τῆς γῆς προήκει τελευ-
ταίων ὄρων ὅσα δὲ ὑπὸ τὴν Σελήνην
ἐργάζεται, μακρὸν ἂν εἴη τὰ πάντα ἀ-
παριθμεῖσθαι. πλὴν ὡς ἐν κεφαλαίῳ

f. "Ευε-
σαν vid.
Observ.
p. 154

A Dea illa intelligentia complet: cujus ista
beneficio cum ea, quæ supra cælum emi-
nent, intelligibilia contemplatur; tum infe-
riora prospicit, & materiam formis expoli-
ens, quod in ea ferinum ac turbulentum
& inconditum est detrahit. At in homi-
nes eadem Minerva bona ista confert, sa-
pientiam, intelligentiam, mechanicas ar-
tes. Urbium quoque arces obtinere dici-
tur, quod civilem communionem sapientia
constituit.

B Superfunt de Venere pauca quædam:
quam cum illa Dea opificii esse participem
eruditi apud Phœnices asserunt: quod ἔ-
ego ut credam adducor. Hæc est igitur
cælestium contemperatio Deorum, & a-
micitia, sive nexus, quo illorum compages
& concordia continetur. Nam cum Soli
proxima sit, cum eoque pari cursu feratur;
cælo temperiem optimam inducit, terræ
fœcunditatem affert, non minus & anima-
lium propagationi perpetuitatem tribuens:
cujus ita penes regem Solem causa est pri-
maria, ut in ejus quoque communionem
C Venus adsciscatur. Quippe animas nostras
cum voluptate mulcet, & suavissimos atque
incorruptos splendores ex ætherē demittit
in terram, quibus cum auri fulgor compa-
rari non potest.

Libet adhuc e Phœnicum Theologia
parce quædam expromere: an non frustra,
paululum progressa monstrabit oratio. Qui
Edessam habitant, regionem ab æterno So-
li dicatam, Monimum & Azizum Solis af-
fessores & contubernales faciunt: quod sic
D Jamblichus interpretatur, (a quo pleraque
alia, pauca de multis, accepimus) ut
Monimus idem sit ac Mercurius; Azizus
vero Mars; utrique Solis affessores, qui
in terras bona quamplurima transfun-
dunt.

Igitur Dei illius effecta circa cælum ta-
lia sunt; ac per tales perfecta, ad postremos
terræ fines usque propagantur. Quæ ve-
ro in Lunæ subjecta plaga molitur, lon-
gum est universa persequi: sed ea tamen
compen-

compendio
his ipsi mem
apparentibus
rent, confid
eodem mod
nis series post
Quemadmod
principatum p
cujus individua
gulariter contr
Deorum: t
in orbem semp
sione voluntur
esse demonstrav
contetur: & qui
spectabili splen
horum bonoru
a quo insupe
tatur apparentib
quam & ipsi
læta ac divina
sic in proprio
bitandum est in
ege continentu
entes elementor
cum tribus p
stant, circa que
sunt. Jam
anta bonorum v
& judicium p
gi, & splendore
tione totum natur
at, dum ei sc
na particularib
causa tribunt
nant. Homo en
zies) hominem g
ad cætera om
effecta naturar
judicium. Ho
que nobis, ac
regione nascim
tionis genus tanq
Deus ille mol
faciens, vaporem

compendio perstringamus. Scio me de his ipsis mentionem ante fecisse, cum ex apparentibus, quæ in Dei substantia latent, considerata esse statuerem; sed ut eadem modo pertractem, institutæ orationis series postulare videtur.

Quemadmodum ergo intelligentium principatum penes Solem esse docuimus, cujus individuum substantiam in unum singulariter contracta cingit ingens multitudo Deorum: tum ut in sensibilibus, quæ in orbem sempiterna & beatissima progressionemvolvuntur, caput illum ac dominum esse demonstravimus; a quo & impulsus oriretur; & qui cælum omne non magis aspectabili splendore, quam occultorum aliorum bonorum infinita copia completeret; a quo insuper & quæ ab cæteris derivantur apparentibus Diis bona perficerentur; quam & ipsi perfectionem ante alia, secreta ac divina illius actione consequuntur: sic in proprio generationis loco certum arbitrandum est insidere Deos, qui ab Sole rege continentur: & quadruplicem gubernantes elementorum naturam, iis in animis cum tribus præstantioribus generibus habitant, circa quos talia fundata firmataque sunt. Jam in particulares animos quanta bonorum vis a Sole confertur, quibus & iudicium proponit, & eos iustitia regit, & splendore suo repurgat! Ad hæc nonne totam naturam movet idem ac vegetat, dum ei fecunditatem impertit? Nam particularibus naturis id tanquam vera causa tribuit, ut ad finem suum perveniant. Homo enim & Sol (inquit Aristoteles) hominem gignunt. Idem ergo, quod ad cætera omnia pertinet particularium effecta naturarum, de rege Sole debet esse iudicium. Etenim nonne pluvias ventosque nobis, ac reliqua quæ in sublimi aeris regione nascuntur, duplex ad id exhalationis genus tanquam materiam adhibens, Deus ille molitur? Quippe terram calefaciens, vaporem ac fimum elicit: e

καὶ ταῦτα ῥητέον. οἶδα μὲν ἔν ἐγωγε καὶ πρότερον μνημονεύσας, ὅπηνίκα ἤξιον ἐκ τῶν φαινομένων τὰ ἀφανῆ περὶ τῆς τῆς θεῶν σκοπεῖν ἔστις· ὁ λόγος δὲ ἀπαιτεῖ με καὶ νῦν ἐν τάξει περὶ αὐτῶν δηλῶσαι.

Καθάπερ ἔν ἐν τοῖς νοεροῖς ἔχειν ἔφαμεν τὴν ἡγεμονίαν ἥλιον, πολὺ περὶ τὴν ἀμέρισον ἔστιαν ἐαυτῆς πλῆθος ἐνοειδῶς ἔχοντα τῶν θεῶν, εἰ ἔν τοῖς αἰσθητοῖς· ἀδὴ τὴν κύκλω δαιωνίαν πορεύεται μάλα εὐδαίμονα πορείαν ἀποδείκνυμεν αὐτὸν ἀρχηγόν, καὶ κύριον, ἐνδιδόντα μὲν, πληρεῖα τὸν ὅλον ἔρανόν, ὡσπερ τῆς φαινομένης αὐγῆς, ἔτω δὲ καὶ μυρίων ἀγαθῶν ἀφανῶν ἄλλων· τελειόμενα δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ τὰ παρὰ τῶν ἄλλων ἐμφανῶν θεῶν ἀγαθὰ χορηγόμενα· καὶ πρό γε τῶν ἀλλῶν ἐκείνης ὑπὸ τῆς ἀπορρήτης, καὶ θείας αὐτῆς τελειόμενης ἐνεργείας. ἔτω δὴ καὶ περὶ τὸν ἐν γενέσει τόπον, θεῶν τινὰς ἐπιβεβηκέναι νομισέον ὑπὸ τῆ βασιλείας ἡλίου σιωεχομένους. οἱ τὴν τετραπλῆν τῶν στοιχείων κυβερνῶντες φύσιν, περὶ ἃς ἐσήκλαι τὰ τοιαῦτα ψυχᾶς, μετὰ τῶν κρείττωνων ἐνοικῶσι γενῶν. αὐταῖς ἢ ταῖς μερισαῖς ψυχαῖς ὅποσων ἀγαθῶν ἐσιν αἰτιος, κρίσιν τε αὐταῖς προλείων, καὶ δίκην κατευθύνων, καὶ ἀποκαθαίρων λαμπρότητι τὴν ὅλην ἢ ἔχ ἔτος φύσιν, ἐνδιδῶς ἄνωθεν αὐτῆ τὸ γόνιμον, κινεῖ καὶ ἀναζωπυρεῖ; ἀλλὰ καὶ ταῖς μερισαῖς φύσεσιν ὁ τῆς εἰς τέλος πορείας ἔτος ἐσιν ἀληθῶς αἰτιος. ἀνθρώπον ᾧ ὑπὸ ἀνθρώπου μ. 131 γεννᾶσθαι φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἡλίου. ταυτὸ δὴ ἔν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὅσα τῶν μερισῶν ἐσὶ φύσεων ἔργα, περὶ τῆς βασιλείας ἡλίου προσήκει διανοεῖσθαι. τί δέ; ἔχ ἡμῖν ὀμβροὺς, καὶ ἀνέμους, καὶ τὰ ἐν τοῖς μέλαρσις γινόμενα, τὰ διττῶν τῆς ἀναθυμιάσεως οἷον ὕλη χρώμεν ὁ θεὸς ἔτος ἐργάζεται; θερμαίνων ᾧ τὴν γῆν, ἀτμίδα καὶ καπνὸν ἔλκει. γίνεσθαι δὲ ἐκ

δὲ ἐκ τῶν ἑτάω μὲν ἄλλα καὶ ὅσα ὑπὸ γῆν πάθη σμικρὰ καὶ μεγάλα.

Τί ἔν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐπέξειμι μακρότερον, ἐξὸν ἐπὶ τὸ πέρας ἤδη βαδίζειν, ὑμνήσαντα πρότερον ὅσα ἔδωκεν ἀνθρώποις ἡλῖος ἀγαθὰ; γινόμενοι γὰρ ἐξ αὐτῆς, τρεφόμεθα παρ' ἐκείνης. τὰ μὲν ἔν θεϊότερα καὶ ὅσα ταῖς ψυχαῖς δίδωσι, ἀπολύων αὐτὰς τῆ σωματικῆς, εἶτα ἐπανάγων ἐπὶ τὰς τῆ θεῆ συγγενεῖς ἑστίας, καὶ τὸ λεπτὸν καὶ εὐτόνον τῆ θείας ἀύγης οἷον ὄχημα, τῆς εἰς τὴν γένεσιν ἀσφαλῆς διδόμενον καθόδῃ ταῖς ψυχαῖς, ὑμνείδω τε ἄλλοις ἀξίως, καὶ ὑφ' ἡμῶν πισυέδω μᾶλλον ἢ δεικνύδω. τὰ δ' ὅσα γνώριμα πέφυκεν τοῖς πᾶσιν, ἔκ ὀκνηλέον ἐπεξελεῖν. Οὐρανὸν φησι Πλάτων ἡμῖν γενέσθαι τῆς σοφίας διδάσκαλον. ἔνθεν ᾧ ἀριθμῶ καλενοῦσαμεν φύσιν ἧς τὸ διαφέρον ἔκ ἄλλως, ἢ διὰ τῆ ἡλῖος περιόδου, κατενοῦσαμεν. φησί τοι καὶ αὐτὸς Πλάτων ἡμέραν καὶ νύκτα πρότερον εἶτα ἐκ τῆ φωτός τῆ σελήνης, ὃ δὴ δίδου τῆ θεῶ ταύτη παρ' ἡλῖος μετὰ τῆτο προήλθομεν ἐπὶ πλέον τῆ τοιαύτης σιωπῆς, ἀπανταχῶς τῆ πρὸς τῆ θεῶν τῆτον σοχαζόμενοι συμφωνίας. ὅπερ αὐτὸς περὶ φησὶν ὡς ἄρα τὸ γένεσθαι ἡμῶν ἐπίπονον ὄν φύσιν, θεοὶ ἐλεήσαντες, ἔδωκεν ἡμῖν τῆ Διόνυσον, καὶ τὰς Μῆσας συγχορευίας. ἐφάνη δὲ ἡμῖν ἡλῖος τῶν κοινῶν ἡγεμῶν Διόνυσος μὲν πατὴρ ὑμνέμενος ἡγεμῶν τῆ Μῆσῶν. ὃ δὲ αὐτῶ συμβασιλεύων Ἀπόλλων ἑπανταχῶς μὲν ἀνήκεν τῆ γῆς χρηστήρια σοφίαν δ' ἔδωκεν ἀνθρώποις ἔνθεον ἐκόσμησε δὲ ἱεροῖς καὶ πολιτικοῖς τὰς πόλεις θεσμοῖς; ἔτ' ἡμέρωσε μὲν διὰ τῶν Ἑλληνικῶν ἀποικῶν τὰ πλεῖστα τῆς οἰκουμένης παρεσκεύασε δὲ ῥᾶον ὑπακῆσαι Ῥωμαίοις. ἔχουσι καὶ αὐτοῖς ἑ γένος μόνον Ἑλληνικόν ἄλλα καὶ θεσμοὺς ἱερῶν, καὶ τὴν

quibus non ista modo sublimia, sed reliqua etiam, quæ sub terris accidunt, minora majoraque conflantur.

Quid igitur longius ista persequi necesse est, cum ad exitum pervenire jam liceat; commemoratis iis bonis, quæ in humanum genus a Sole profecta sunt? Nam ab illo procreati, ab eodem alimenta capimus. Ac diviniora quidem, & quæ in animos derivantur, commoda; cum & illos corporum vinculis exsolvit; & ad cognatas Dei substantias reducit; & subtile firmumque divini splendoris quasi vehiculum, quo ad generationem tuto demittuntur, animis assignat; alii pro dignitate celebrent, & a nobis credantur potius quam ratione demonstrantur. Sed quæ in propatulo sunt omnibus, ea recensere non pigeat. Cælum asserit Plato magistrum nobis sapientiæ fuisse: hinc enim numeri naturam didicimus, cujus differentiam non aliunde quam ex solari circuitu compertam habuimus. Addit Plato diem insuper & noctem; tum ex Lunæ luce, quam a Sole Dea ista sceneratur. Postea longius in ejusmodi sapientia processimus, ubique consensionem cum illo Deo concordiamque spectantes. Quod idem Plato declarans alicubi, refert Deos generis nostri, quod ærumnosum est natura, misertos, Bacchum nobis ac Musas, choros una exercentes, dedisse. Atqui Sol communis horum dux nobis esse videbatur: utpote quem Bacchi parentem, Musarumque ducem prædicant. Nam qui regni illi consors ac socius est Apollo; nunquid ubique terrarum oracula collocavit? profectam ex afflatu divino sapientiam largitus est? sacris ac civilibus institutis respublikas temperavit? Hic est, qui Græcis coloniis frequentatis maximam orbis partem mitiorem ad cultum composuit, & ut Romanis facilius sese subjiceret, effecit. Qui quidem non Græca duntaxat origine ac stirpe sunt editi; sed & Græcos sacrorum ritus, ac Græ-

ac Græcam in Deos pietatem, ab initio ad finem usque condiderunt ac perpetuo conservarunt. Quinetiam reipublicæ formam ediderunt, nulla iis ex civitatibus, quæ optime constitutæ fuerunt, inferiorem, imo vero cæteris omnibus, quæ in usu unquam extiterunt, rerumpublicarum formis antecellentem. Quibus, opinor, ex causis hanc ego civitatem & origine & administrandi ratione Græcam agnosco.

Quid illud præterea tibi de Sole commemo-rem; quemadmodum fospitatore[m] omnium gignens Æsculapium, sanitati omnium consuluerit ac salutem? tum ut virtutes omnes contulerit, dum Minervam cum Venere ad nos allegavit: hac lege proposita, velut curatore quodam, uti corporum consuetudo in nullum alium finem, quam ad sui similis propagationem, adhibeatur. Propterea anniversaria illius revolutione, fata omnia, & animalium genera, ad sui similibus procreationem quodam impetu concitantur. Quid jam radios ipsius, ac lumen prædicare attinet? Nox ecce, nullo neque Lunæ neque siderum illustrata splendore, quam sit horrenda quis non animadvertit; ut ex eo conjecturam capiat, quantum a Sole bonum lux ad nos ista perveniat? Hanc ipsam porro cum iis locis, quibus id necesse est, videlicet Luna sublimioribus, perpetuam neque nocturnis vicibus interruptam præbeat; nobis tamen laborum quietem ac cessationem interventu noctis indulget. Finem nullum habebit oratio, si huius generis singula confectari velimus: siquidem nihil omnino boni extat in vita, quod non illi Deo referre debeamus acceptum; siue integrum ab hoc uno solidumque permanarit, siue per alios Deos illius sit opera perfectum.

Nam quod ad nos attinet, privatim hic nostræ civitatis autor est ac conditor. Quamobrem non in arce tantum illius habitat, cum Minerva & Venere, parens omnium celebratus Jupiter; sed in colle Palatino etiam Apollo refidet: ac Sol ipse, communis ac nota omnibus appellatio.

Απερί τῆς θεῆς εὐπίσιαν ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος Ἑλληνικὴν καλῶσαμένοις τε καὶ φυλάξασι πρὸς δὲ τῆτοις, καὶ τὸν περὶ τὴν πόλιν κόσμον ἑδεμῖαν τῶν ἑδεμῖας ἀριστα πολιτευσασμένων πόλεων καλῶσαμένοις φαιλότερον εἰ μὴ καὶ τῶν ἄλλων ἀπασῶν, ὅσαι τε ἐν χρεῖσφι γέγονασι πολιτεῖαι, κρείσσονα. ἀνθ' ὧν, οἶμαι, καὶ αὐτὸς ἔγνω τὴν πόλιν Ἑλληνίδα γένεσθαι τε, καὶ πολιτείαν.

Ἐτι σοι λέγω πῶς τῆς υἱείας, καὶ σωτηρίας πάντων προύνοησε, τὸν σωτήρα τῶν ὅλων ἀπογεννήσας Ἀσκληπιόν. ὅπως δὲ ἀρετὴν ἔδωκεν παντοίαν, Ἀφροδίτην Ἀθηναῖ συγκαταπέμψας ἡμῖν κηδεμόνα μονοῦ καὶ νόμον θεμενῶ, πρὸς μηδὲν ἕτερον χρῆσθαι τῆ μίξφι, ἢ πρὸς τὴν γένεσιν τῶ ὁμοίῃ. διὰ τοι τῆτο καὶ κατὰ τὰς περιόδους αὐτῶ πάντα τὰ φύομενα, καὶ τὰ παντοδαπῶν ζώων φύλα κινεῖται πρὸς ἀπογένεσιν τῶ ὁμοίῃ. Τί χρῆ τὰς ἀκτῖνας αὐτῶ, καὶ τὸ φῶς σεμνῦναι; νύξ γοῦν ἀσέληνός τε, καὶ ἀναστρος ὅπως ἐστὶ φοβερά, ἀρα ἐννοεῖ τίς ἴν' ἐντεῦθεν ὅποσον ἔχομεν ἀγαθὸν ἐξ ἡλίου τὸ φῶς, τεκμήρηται; τῆτο δὲ αὐτὸ συνεχῆς παρέχων, καὶ ἀμεσολάβητον νυκτὶ ἐν οἷς χρῆ τόποις ἀπὸ τῆς σελήνης τῆς ἀνω, ἐνεχειρίαν ἡμῖν διὰ τῆ νυκτὸς τῶν πόων δίδωσιν. Οὐδὲν ἂν γένοιτο πέρας τῶ λόγῃ, εἰ πάντα ἐπιέναι τις ἐβελήσσειε τὰ τοιαῦτα. καὶ γὰρ ἔδεν ἐσὶν ἀγαθὸν κατὰ τὸν βίον, ὃ μὴ παρὰ τῶ θεῶ τῶδε λαβόντες ἔχομεν, ἢ τοι παρὰ μόνῃ τέλειον ἢ διὰ τῶν ἄλλων θεῶν παρ' αὐτῶ τελεῖσθαι.

Ἡμῖν δὲ ἐστὶν ἀρχηγός καὶ τῆς πόλεως. οἰκεῖ γὰρ αὐτῆς ἐ τὴν ἀκρόπολιν μόνον μετὰ τῆς Ἀθηναῖς, καὶ Ἀφροδίτης Ζεὺς ὁ πάντων πατὴρ ὑμνέσμενος· ἀλλὰ καὶ Ἀπόλλων ἐπὶ τῶ Παλλαντίῳ λόφῳ καὶ Ἡλῖος αὐτὸς τῆτο κοινὸν ὄνομα πᾶσι, καὶ γινώσμενον. ὅπως δὲ αὐτῶ παντὶ

ε. πάντη" παντί καὶ πάντα προσήκομεν οἱ Ῥω-
 μυλίδα (δὲ) ἢ Αἰνεάδα, πολλὰ ἔχων
 εἶπεν, ἐρῶ βραχέα τὰ γνωριμώτατα.
 Γέγονε, Φασίν, ἐξ Ἀφροδίτης Αἰνείας
 ἥπερ ἐστὶν ὑπεργὸς ἡλίου καὶ συζυγῆς.
 αὐτὸν δὲ κτιστὴν ἡμῶν τὴ πόλεως Ἀρεως
 ἢ Φήμη παρέδωκε παῖδα, πισχυμένη
 τὸ παράδοξον τῶν λόγων, διὰ τὸ ὕπερον
 ἐπακολυθησάντων σημείων. ὑπέσχε
 ᾧ αὐτῷ, Φησί, μαζὸν θήλειαν λύκῳ.

ρ. 150 ἐγὼ δ' ὅτι μὲν Ἀρεως Ἀζίζος λεγόμενος

ε. Ἐμεσσι, ὑπὸ τῶν οἰκιστῶν τὴν "Ἐδεσαν Σύρων, Β
 ἡλίου προπομπεύς, καίπερ εἰδώς,
 καὶ προειπών, ἀφῆσεν μοι δοκῶ. τῆ
 χάριν δ' ὁ λύκος Ἀρεὶ μάλλον, ἔχι δὲ
 ἡλίου προσήκη; καὶ τοι λυκάβαντά Φα-
 σιν ἀπὸ τῆς θεᾶς τὴν ἐνιαύσιον χρόνον. ὀνο-
 μάσει δὲ αὐτὸν ἔχ' Ὀμηρος μόνον, ἐδὲ
 οἱ γνώριμοι τῶν Ἑλλήνων τῆτο τὸ ὄνομα.
 πρὸς δὲ καὶ ὁ θεός. διανύων γὰρ Φησιν
 Ὀρχηθμῶ λυκάβαντα δωδεκά-
 μηνια κέλευθα.

Βεβλήθ' ἔν' ἐτι σοι τῆτο Φησὶ μείζον
 τεκμήριον, ὅτι ἄρα ὁ τῆς πόλεως ἡμῶν
 οἰκιστὴς ὁ κτιστὴς ἔχ' ὑπ' Ἀρεως καλεπέμφοθ
 μόνον ἀλλ' ἴσως αὐτῷ τὴν μὲν τῆ σάμα-
 τος καλασνευῆς συνεπελάβετο δαίμων
 ἀρήϊος καὶ γενναῖος, ὁ λεγόμενος ἐπι-
 φοιτῆσαι τῇ Σιλβία λατρά τῇ θεῷ
 Φερύση τὸ δ' ὄλον ἐξ ἡλίου κατήλθεν
 ἢ ψυχὴ δὲ θεᾶς Κυρίνης· πεισέον ᾧ, οἰ-
 μαί, τῇ Φήμη. σωῖδος ἀκριβῆς τὴν
 ἐμφανῆ κατανεμαμένων βασιλείαν
 ἡλίου τε καὶ σελήνης, ὡς περ ἔν' εἰς τὴν
 γῆν κατήγαγεν ἔτω καὶ ἀνήγαγεν ἦν
 ἀπὸ τῆς γῆς ἐδέξατο, τὸ θνητὸν ἀφανί-
 σασα περὶ κεραυνίῳ τῆ σάματῳ.
 ἔτω προδήλως ἢ τῶν περιγείων δημι-
 υργὸς ὑπὸ αὐτὸν ἄκρως γενομένη τὸν
 ἡλίον, ἐδέξατο εἰς γῆν" πεμπομένη
 ε. πεμπο-
 μενον. δια τῆς Ἀθηναῆς τῆς προνοίας τὸν Κυρί-
 νον ἀνιπλάμενον τε αὐθις ἀπὸ γῆς ἐπὶ
 τὸν βασιλέα τῶν ἄλων ἐπανήγαγεν
 αὐτίκα ἡλίον. ἔτι σοι βεβλήθ' περὶ τῶν

A Quod autem ad illum præcipue, & omni-
 no nos Romulidæ & Æneadæ pertineamus,
 pauca de multis indicia proferam. Etenim
 Venere, ut ajunt, matre natus est Æneas:
 quæ quidem administra Solis est, & cogna-
 ta. Tum urbis nostræ conditorem ipsum
 Martis filium fuisse fama commendavit.
 Quæ & rei alioquin incredibilis fidem ex
 consecutis deinceps prodigiis adstruxit: si-
 quidem illum lupus fœmina lactasse dicitur.
 Ego vero quod de Marte proditum est;
 quem Azizum Edesseni Syri nominant;
 hunc esse Solis antambulonem, quamvis
 non nesciam, & jam antea mentionem fe-
 cerim, hoc loco prætermittam. At cur
 lupus Marti potius quam Soli consecratur?
 Nam & Lycabantem inde annum tempus
 appellant; nec ab Homero solum, aut il-
 lustrioribus Græcis, sed ab ipsomet Deo
 istiusmodi nomen usurpatur. Conficiens
 enim, ait,

*Saltatione Lycabantem, duodecimæstres
 vias.*

C Vis igitur majore ut argumento, quam
 prius illud est, demonstrarem, conditorem
 urbis nostræ non ab Marte solo prodiisse;
 sed ut ad corporis fabricationem nonnihil
 fortasse contulerit Dæmon ille Martius ac
 generosus, qui ad Silviam lavacra Deæ por-
 tantem accessisse dicitur? attamen Quirini
 Dei anima, ut universe loquar, e Sole de-
 scendit. Neque enim communi famæ de-
 roganda fides videtur. Solis igitur ac Lu-
 næ exacta conjunctio; hoc est amborum
 D illorum siderum, quæ principatum appa-
 rentium rerum communiter partiuntur;
 sicut illius animam demisit in terram, sic
 exceptam a terra provexit in cœlum, post-
 quam igne fulmineo quicquid inerat cor-
 pori mortale consumpsit. Ita perspicue ter-
 renorum ὀπίφex Dea sub ipsum penitus
 subjecta Solem, Quirinum nostrum, quan-
 do per Minervam Pronœam in terras mit-
 tebatur, excepit; & a terra rursus evolan-
 tem, ad regem Solem subinde reduxit.
 Num alio insuper iisdem de rebus utar
 argumen-

argumento, quod ex Numæ regis facto A consilioque suppetit? Æternam ecce flam-
mam de Sole conceptam sacræ apud nos
virgines pro variis anni tempestatibus con-
servant: in quo idipsum præstant, quod cir-
ca terras efficit Luna, ut ignem a Sole su-
sceptum custodiant. Possum & aliud de
hocce Deo multoque certius argumentum
ex ejusdem divinissimi regis instituto pro-
ducere. Nam cum cæteri omnes, ut uno
verbo dicam, populi menses ad Lunæ cur-
sus accommodent, nos soli cum Ægyptiis
ad solares circuitus annorum dies meti-
mur. Quibus si hoc adjunxero, colere nos
Mithram, & quadriennales agones in ho-
norem Solis instituere; recentiora quædam
proferam. Præstat autem unum aliquid
ex antiquioribus addere. Etenim cum an-
niversarii circuitus initium aliunde alii re-
petant: utputa quidam ab æquinoctio ver-
no: quidam ab æstate media: plerique ab
inclinante jam autumno; apud omnes istos
manifestissima Solis dona celebrantur. Nam
alius rusticani operis opportunitatem inde
concessam grata memoria prosequitur:
quo tempore fundere ex sese fructus inci-
piens germinat tellus, & hilarata gestit:
cum & maria navigationi commoda sunt,
& hiemis rigor atque inclementia in sere-
nitate convertitur. Aliis æstivus arrisit di-
es: quod tum de fructuum proventu secu-
riores sint: siquidem collectis comportatis-
que frugibus, matura jam poma sunt, ac
pendentes ex arboribus fructus adolefcunt.
Paulo his elegantiores alii finem anni con-
stituerunt in absolutissima fructuum omni-
um maturitate ac senio: ideoque senescen-
te jam autumno annorum suorum neome-
nias auspiciantur. Majores vero nostri, jam
tum ab divinissimo illo rege Numæ,
usus utilitatisque ratione posthabita (ut
homines decebat divina indole & excel-
lenti mente præditos) ad ipsum poti-
us horum omnium largitorem autorem-
que respexerunt: ac præsentis tempestat
οἶμα φύσιν θεοί, καὶ περιτοὶ τὴν διάνοιαν

αὐτῶν φράσω τεκμήριον τῆς Νυμᾶ τῆς
βασιλέως ἔργον; ἀσβεστον ἐξ ἡλίου Φυ-
λάτῃσι φλόγα παρθένοι παρ ἡμῶν
ἱεραὶ κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας αἱ δὴ
τὸ γενόμενον ὑπὸ τῆς σελήνης περὶ
τὴν γῆν ὑπὸ τῆς θεῆς πυρ Φυλάτῃσι.
ἔτι τῶν μείζον ἔχω σοι φράσαι τῆς
θεῆς τῆς τεκμήριον, αὐτῆς τῆς θεοτάτης
βασιλέως ἔργον. οἱ μῆνες ἅπασιν μὲν
τοῖς ἄλλοις, ὡς ἐπεὶ εἶπεν, ἀπὸ τῆς
σελήνης ἀριθμῆναι μόνον δὲ ἡμεῖς, καὶ
Β Αἰγύπτιοι πρὸς τὰς ἡλίας κινήσεις ἐκά-
στῃ μετρεῖμεν ἐνιαυτῶν τὰς ἡμέρας. εἰ δὴ
μετὰ τῆτο "Φαίη ὡς καὶ τὴν Μίθραν τι-
μῶμεν, καὶ ἄγομεν ἡλίου τετραετηρικῶς
ἀγῶνας, ἐρῶ νεώτερα. βέλλιον δὲ ἴσως
ἐν τῇ παλαιότητι" προσθεῖναι. Τῆς δὲ
ἐνιαυσιαῖς κύκλῳ τὴν ἀρχὴν ἀλλο-
ἄλλοθεν ποιούμενος, οἱ μὲν τὴν ἐαρινὴν
ἰσημερίαν οἱ δὲ τὴν ἀκμὴν τῆς θεῆς οἱ
πολλοὶ δὲ φθίνουσαν ἤδη τὴν ὀπώραν
ἡλίας τὰς ἐμφανέσας, ὑμῶσιν δωρε-
ᾶς ὁ μὲν τις τῆς ἐργασίας ἐνδιδουμένην
εὐκαιρίαν, ὅτε ἡ γῆ θάλλῃ, καὶ γαυριᾶ,
C Φυομένων ἄρτι τῶν καρπῶν ἀπάντων
γίνεσθαι δὲ ἐπιτήδεια πλεῖσθαι τὰ πε-
λάγη καὶ τὸ τῆς χειμῶν "ἀηδὲς καὶ
σκυθρωπὸν ἐπὶ τὸ φαιδρότερον μεθί-
σαται. οἱ δὲ τὴν τῆς θεῆς ἐτίμησαν ἡ-
μέραν, ὡς ἀσφαλῶς τότε ὑπὲρ τῶν
καρπῶν ἔχουτες θάρρησαι γενέσεως
τῶν μὲν σπερμάτων ἤδη σικωειλεγμέ-
νων ἀκμαίας ὁ ἔσσης τῆς ὀπώρας ἤδη, καὶ
D πεπαινομένων τῶν ἐπιχειμένων καρπῶν
τοῖς δένδροις. ἄλλοι δὲ τῶν ἔτι κομ-
ψότεροι, τέλος ἐνιαυτῶν ὑπέλαβον τὴν
τελειοτάτην τῶν καρπῶν ἀπάντων ἀκμὴν
καὶ φθίσιν ταῦτά τοι καὶ φθίνουσαν ἤδη
τῆς ὀπώρας ἀγασσι τὰς κατ' ἐνιαυτὸν
νεμνίας. Οἱ δὲ ἡμέτεροι προπάτορες
ἀπὸ αὐτῆς τῆς θεοτάτης βασιλέως τῆς
Νυμᾶ, μείζονως ἔτι τῆς θεῶν τῶν σεβό-
μενοι, τὰ μὲν τῆς χρείας ἀπέλιπον ἅτε
αὐτὸν δὲ εἶδον τῶν τῶν αἰτίων, καὶ ἄγειν
ἔταξαν

ἔταξαν συμφώνως ἐν τῇ παρεσση τῶν
 ὡρῶν τὴν νεομηνίαν, ὅποτε ὁ βασιλεὺς
 ἥλιος αὐθις ἐπανάγῃ πρὸς ἡμᾶς, ἀφ' οὗ
 τῆ μεσημβρίας τὰ ἔσχατα, καὶ ὡσπερ
 περὶ νύσσαν, τὸ Αἰγοκέρωτα κάμψας,
 ἀπὸ τῆ νότις πρὸς τὸν βορρᾶν ἐρχέσθαι,
 μεταδώσων ἡμῖν τὴν ἐπετεῖαν ἀγαθῶν.

Ὅτι δὲ τῆτο ἀειδῶς ἐκεῖνοι διανοη-
 θέντες ἔτως ἐνεσήσαντο τὴν ἐπέτειον
 νεομηνίαν, εὐθεν ἄν τις κατανοήσειεν. οὐ
 γὰρ οἶμαι, καθ' ἣν ἡμέραν ὁ θεὸς τρέπε-
 ται καθ' ἣν δὲ τοῖς πᾶσιν ἐμφανῆς γί-
 νεται, χωρῶν ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ἐς
 τὰς ἀριστερας, ἔταξαν ἔτω τὴν ἑορτήν.

Οὐπω μὲν γὰρ ἦν αὐτοῖς ἡ τῆ κανόνων λε-
 πλότης γνώριμος, ὅς ἐξεῦρον μὲν Χαλ-
 δαῖοι καὶ Αἰγύπτιοι, Ἰππάρχος δὲ καὶ
 Πτολεμαῖος ἐτελειώσαντο. κείνοντες
 δὲ αἰδοῦντες, τοῖς φαινομένοις ἠκολούθησαν.

ἔτω δὲ ταῦτα καὶ παρὰ τὴν μελαγενεσέ-
 ρων, ὡς ἔφην, ἔχουσα κατανοήθη. πρὸ
 τῆς νεομηνίας, εὐθέως μετὰ τὴν τελευταί-
 ον τῆ Κρόνου μῆνα, ποιῶμεν ἡλίω τὸν

περιφανέστατον ἀγῶνα, τὴν ἑορτήν Ἡ-
 λίω καλαφημίσαντες Ἀνικητῶν μεθ' ὧν
 ἔδεν θεμικῶν ὁ τελευταῖος μῆν ἔχει
 σκυθρωπῶν μὲν, ἀναγκαίων δ' ὅμως,
 ἐπιτελεσθῆναι θεαμάτων. ἀλλὰ τοῖς
 Κρονίοις ἔστιν τελευταῖος εὐθύς συνάπτη
 κατὰ κύκλον τὰ Ἡλια. ἀ δὴ πολλά-

κις μοι δοῖεν οἱ βασιλεῖς ὑμῆσαι, καὶ
 ἐπιτελέσαι θεοῖς καὶ πρὸς τὴν ἄλλων αὐ-
 τὸς ὁ βασιλεὺς τῶν ὄλων ἥλιος, ὁ περὶ
 τὴν τάγαθῆ γόνιμον ἔσταν ἐξ αἰδῆς
 προελθὼν μέσος ἐν μέσοις τοῖς νοεροῖς
 θεοῖς συνοχῆς τε αὐτῆς πληρώσας,

καὶ κάλλος μυρίας, καὶ περισσίας γόνιμος,
 καὶ τελεία νεῦ, καὶ πάντων ἀθρόως τῶν
 ἀγαθῶν ἀχρόνως, καὶ ἐν τῶν νῦν ἐλάμπων
 εἰς τὴν ἐμφανῆ μέσην τῆ παντὸς ἔρανθ

Φερόμενην ἔδραν, οἰκείαν ἐξ αἰδῆς καὶ
 μελαδιδῆς τῆ φαινομένῳ παντὶ τῆ αὐτῆ
 κάλλος τὸν δὲ ἔρανὸν σύμπαντα πλη-
 ρώσας τοσάτων θεῶν, ὅποσας αὐτὸς ἐν

25. νοητῆ

A illigari caput anni consentanee jusserunt;
 quando rex Sol, extremo meridiano limite
 derelicto, rursus ad nos revertitur: & ad
 Capricornum, tanquam ad metas, cursum
 reflectens, ab austro ad septentriones pro-
 greditur, ut annua commoda nobis imper-
 tiat. Quod autem hujus rei attendita cogita-
 tio in eam mentem illos induxerit, ut ejus-
 modi principium anni statuerent, ex eo
 capi conjectura potest. Non enim quo
 die Sol conversionem facit, solenne illud
 peragi voluerunt; sed quo demum mani-
 festus omnibus est illius ad septentriones
 a meridie progressus. Quippe nondum il-
 lis erat canonum adeo limata subtilitas co-
 gnita; quos a Chaldæis & Ægyptiis reper-
 tos, Hipparchus & Ptolemæus absolverunt;
 sed sensibus tantummodo dijudicantes, ex
 apparentium observatione pendebant. At-
 que hæc ita, uti dictum est, habere sese
 recentiores animadverterunt. Itaque sta-
 tim exacto ultimo mense, qui Saturno di-
 catus est, ante initium anni, magnificentis-
 simos ludos in honorem Solis committi-
 mus, quos Inviecto Soli nuncupamus: se-
 cundum quos nullum ex iis spectaculis ex-
 hibere fas est, quæ novissimum in mensem,
 ut tristitia sic necessaria, conjecta sunt.
 Verum post Saturnalia omnium postre-
 ma, statim Helia vertente anno redeunt.
 Quæ quidem mihi, ut prædicare ac per-
 agere læpius possim, utinam Dii reges
 indulgeant, præque cæteris universorum
 rex ille Sol! qui circa Boni fœcundam
 substantiam ab æterno productus est, me-
 dios inter intelligentes Deos medius: quos
 & arctissimo nexu, & infinita pulcritudine,
 & affluentia fœcunditate, & perfecta mente,
 ac bonis confertim omnibus cumulosos
 reddidit. Idem quoque citra tempus, mo-
 mento sedem suam, quam in media cœli
 regione conspicuam & ab æterno sibi dica-
 tam obtinet, splendore suo afficit: tum
 aspectabili huic universitati pulcritudinem
 aspergit suam: postquam cœlum omne tot
 replevit Diis, quot in sese intelligibili more
 complecti-

complectitur, circum ipsum absque ulla A
 divisione multiplicatos, & cum eo singula-
 riter conjunctos. Non minus etiam sub-
 jectam Lunæ regionem generandi perpe-
 tuitate, ac bonorum, quæ ex orbiculari
 corpore derivantur, profusione continet.
 Ac cum humani totius generis, tum priva-
 tim civitatis nostræ curam gerit; quemad-
 modum & animum nostrum ab æterno
 procreavit, ac sibi comitem adjunxit. Hæc
 igitur & alia concedat, quæ paulo ante sum
 precatus: in commune vero nostræ huic
 urbi quantam assequi licet æternitatem B
 conferat, ac benevolo animo conservet.
 Nobis ipsis denique tribuat, ut quod ad
 humana divinaque pertinet, quamdiu vita
 suppetet, felices fortunatique simus: viva-
 mus autem, & in terris tanto tempore
 perseveremus, quantum & ipsi jucundum
 erit, & utilius nobis, & Romanæ reipubli-
 cæ fructuosum.

Hæc sunt, carissime Salusti, quæ pro
 triplici Dei illius efficientia, tribus maxime
 noctibus elucubrata, quantum præfens
 mihi memoria suggerebat, ausus sum ad
 te scribere: quando & alterum illud, quod
 in Saturnalia commentatus eram, tibi non
 absurdum omnino videbatur. Quod si tu
 iisdem de rebus magis aliquid perfectum
 ac mysticum requiris, divini illius Jambli-
 chi libros de eodem argumento scriptos
 revolvens, finem illic humanæ sapientiæ
 ac summum reperies. Faxit vero magnus
 ille Sol, ut quæ ad ipsum pertinent nihilo-
 minus intelligere, ac cum omnes commu-
 niter, tum privatim eos, qui ad discendum
 idonei sunt, edocere possim. Interim D
 dum id ille mihi concedat Deus, hujus
 amicum Jamblichum ambo veneremur;
 a quo pauca de multis, quæ in mentem
 veniebant, animo accepta scriptis manda-
 vimus. Neminem vero quicquam illo
 perfectius esse dicturum certissime scio;
 quamvis acerrima contentione in hoc scri-
 ptionis genus incumbens novi quippiam
 afferre conetur. Sic enim a verissima de
 Deo illo notione; uti par est, abhorrebit.

ἑαυτὰ νοερώς ἔχει, περὶ αὐτὸν ἀμερί-
 σως πληθυνομένων, καὶ ἐνοειδῶς αὐτῶ
 "συνηνομένων· ἔ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸν ὑπὸ γρ. συν-
 τὴν σελήνην τόπον διὰ τῆς ἀειγενεσί- μείων
 ας συνέχων, καὶ τῶ ἐνδομομένων ἐκ τῆ
 κυκλικῆς σώματος ἀγαθῶν ἐπιμελε-
 μένος τε τῆ κοιῆς τῆ ἀνθρώπων γένε-
 ἰδία τε τῆς ἡμετέρας πόλεως ὡς περ
 ἔν καὶ τὴν ἡμετέραν ἐξ αἰδῆς ψυχὴν
 ὑπέστησεν, ὅπαδὸν ἀποφῆνας αὐτῆ.
 Ταῦτά τε ἔν, ὅσα μικρῶ πρόσθεν ἡ-
 Β ξάμην, δοίη καὶ ἔτι κοιῆ μὲν τῆ πόλ-
 τὴν ἐνδεχομένην αἰδιότηθα (καὶ) μετ'
 εὐνοίας χορηγῶν Φυλάττοι· ἡμῖν δὲ
 ἐπὶ τοσῶτον εὖ πρόξαι τὰ τε ἀνθρώ-
 πινα καὶ τὰ θεῖα δοίη, ἐφ' ὅσον βιώναι
 συγχωρεῖ ζῆν δὲ, καὶ ἐμπολιτεύεσθαι
 τῶ βίῳ δοίη ἐφ' ὅσον αὐτῶ τε ἐκείνω
 Φίλον, ἡμῖν τε λαῖον, καὶ τοῖς κοινοῖς
 Ῥωμαίων συμφέρον πράγμασιν.

Ταῦτα σοι, ὦ Φίλε Σαλῆστιε, κατὰ
 τὴν τριπλῆν τῆ θεῶ δὴμιουργίαν ἐν τρι-
 C σὶ μάλιτα νυξίν, ὡς οἶόν τε ἦν ἐπελθόν-
 τι μοι τῆ μηνί, καὶ γράψαι πρὸς σε
 ἐτόλμησα· ἐπεὶ σοὶ καὶ τὸ πρότερον εἰς
 τὰ Κρόνια γεγραμμένον ἡμῖν, ἔ παν-
 τάπασι ἀπόβλητον ἐφάνη. τελειοτέ-
 ροις δ' εἰ βέλῃ περὶ τῶν αὐτῶν, καὶ
 μυστικωτέροις ἐπισῆσαι λόγοις, ἐντυ-
 χῶν τοῖς παρὰ τῆ θεῖς γενομένοις
 Ἰαμβελίχῃ περὶ τῶ αὐτῶν τῶτων συγ-
 γράμμασι, τὸ "τέλῃ ἐκείσε τῆς ἀν- γρ. θεῖος
 θρωπίνης εὐρήσεις σοφίας. Δοίη δ' ὁ
 D μέγας ἥλιος μὴ ἐν ἑλαττόν με τὰ πε-
 ρὶ αὐτῆ γνῶναι, καὶ διδάξαι κοιῆ τε
 ἀπαντας, ἰδία δὲ τῆς μαθάνειν ἀξίως.
 ἕως δὲ μοι τῶτο δίδωσιν ὁ θεός, κοιῆ
 θεραπεύωμεν τὸν τῶ θεῶ Φίλον Ἰάμ-
 βλιχόν· ὅθεν δὴ καὶ νῦν ὀλίγα ἐκ πολ-
 λῶν ἐπὶ νῦν ἐλθόντα διεληλύθαμεν.
 ἐκείνῃ δὲ εὖ οἶδα, ὡς ἔδειξεν ἔρετι τε-
 λειότερον ἔδὲ εἰ πολλὰ πάνυ προσλα-
 λαιπώρησας τῶ λόγῳ καινοσομήσειεν.
 ἐκείσεσθαι γὰρ, ὡς εἶκος, τῆς ἀληθεσάτης

τῷ θεῷ νοήσεως. Ἦν μὲν ἔν ἴσως μά-
 ταιον, εἰ διδασκαλίας χάριν ἐποιέμην
 τὰς λόγους" αὐτῷ μετ' ἐκείνων τι συγ-
 γράφειν. ἐπεὶ δὲ ὕμνον ἐθέλων διελ-
 θεῖν τῷ θεῷ χαριστήριον, ἐν τῷ τῷ
 πάνυ ὑπελάμβανον τὴν περὶ τῆς ἑσίας
 αὐτῷ φράσαι κατὰ δύναμιν τὴν ἐμήν
 ἔματῆν οἶμαι πεποιήσθαι τὰς λόγους
 τὰς δὲ τὸ

Opera et dicitur Hesiod.
 lib. i. v.
 334.

Καθ' ἡμάμιν δ' ἔρδειν ἱερὰ ἀθανά-
 τοισι θεοῖσιν,

ὅσα ἐπὶ τῶν θυσιῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ
 τῶν εὐφημιῶν τῶν εἰς τὰς θεὰς ἀπο-
 δεχόμεναι. Εὐχομαι τὸ τρίτον ἀντὶ
 τῆς προθυμίας μοι ταύτης εὐμενῆ γε-
 νέσθαι τὸν βασιλέα τῶν ὅλων Ἥλιον καὶ
 δεῖναι βίον ἀγαθὸν, καὶ τελειότεραν φρό-
 νησιν, καὶ θεῖον νόον, ἀπαλλαγὴν τε τῆς
 εἰμαρμένης ἐκ τῆς βίης πραοτάτην, ἐν
 καιρῷ τῷ προσηκόντι ἀνοδὸν τε ἐπ'
 αὐτὸν μετὰ τῷτο, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ,
 μάλιστα μὲν αἰδίων· εἰ δὲ τῷτο μείζον εἴη
 τῶν ἐμοὶ βεβιωμένων, πολλὰς πάνυ
 καὶ πολυετεῖς περιόδους.

A Ac si docendi causa scribere ista voluissem,
 vanus hic esset forsitan noster iis de rebus
 scribendi post illum labor. Sed cum nihil
 aliud quærens, nisi ut hymno aliquo grati-
 as illi Deo persolverem, hoc mihi operæ-
 pretium duxerim, si pro meis viribus de e-
 jus substantia disputarem; equidem non
 frustra me videor ad hæc tractanda contu-
 lisse. Hoc enim quod dicitur,

*Sacra Deis, quantum potis es, celebrare
 memento:*

B non in sacrificiis tantum, sed in Deorum
 quoque laudibus valere iudico. Quam-
 obrem tertio jam istud ab universorum
 rege Sole postulo, ut pro mea erga se vo-
 luntate benignus ac propitius esse velit;
 tum mihi ut ista largiatur: vitam bonam,
 perfectiorem prudentiam, divinam men-
 tem, fatalem ex hac vita discessum congruo
 tempore quam mitissimum: quo perfun-
 ctus ad ipsum evolem, cum eoque perpe-
 tuo, si fieri potest, maneam; sin id majus
 est, quam pro vitæ antea merito, plures
 mihi saltem ac longissimi annorum circui-
 tus contingant.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

Εἰς τὴν μητέρα τῶν θεῶν.

JULIANI IMP.

IN

MATREM DEORVM.

ΛΟΓΟΣ Ε.

ORATIO V.

ΠΑ γε χρὴ φάσαι καὶ
 ὑπὲρ τῶτων; καὶ ὑπὲρ
 τῶν ἀρρήτων γραψόμεν,
 καὶ τὰ ἀνέξοισα, καὶ τὰ
 ἀνεκλάλητα ἐκλαλήσομεν; τίς μὲν ὁ

ETIAMNE nos istiusmodi de
 rebus verba faciemus? etiam
 illa, quæ nefas est eloqui,
 scriptis mandabimus? quæque
 palam efferri & enunciari non licet, ora-
 tione